

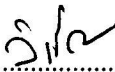
การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

เทพประทาน ชมบัว

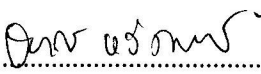
งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต
กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สิงหาคม 2561
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ เทพประทาน ชมบัว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคชผล)

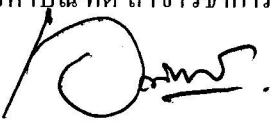
คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยากร หวังมหาพร)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยตำรวจเอก ดร.วิเชียร ต้นศิริคชผล)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร)

วันที่ 17 เดือน สิงหาคม พ.ศ. 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานนิพนธ์ เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ดำเนินการสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาอย่างยิ่งจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ร.ต.อ.ดร.วิเชียร ต้นศิริคงคล และรศ.ดร.ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง และผู้ทรงคุณวุฒิที่เสียสละเวลาอันมีค่าให้คำปรึกษา เสนอแนะแนวทางแก้ไข ปรับปรุงข้อบกพร่องต่าง ๆ และเพิ่มเติมในสิ่งที่เป็ประโยชน์ต่อการวิจัย ครั้งนี้ด้วยความละเอียดทุกขั้นตอน และด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้ศึกษาจึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณข้าราชการ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ให้ความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถาม และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ครบถ้วน

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้ผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นผลสำเร็จลุล่วงด้วยดี ประโยชน์และคุณค่าของการศึกษางานนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บุพการี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในครั้งนี้

เทพประทาน ชมบัว

59910159: กลุ่มวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ บุคลากร/ แผนพัฒนาท้องถิ่น/ องค์การบริหารส่วนจังหวัด/ ชลบุรี

เทพประทาน ชมบัว: การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี (THE PARTICIPATION OF CHONBURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION PERSONNEL IN THE FORMULATION OF THE FOUR-YEAR LOCAL DEVELOPMENT PLAN OF CHONBURI PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION.) อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์:

วิเชียร ตันศิริคงคล, ร.ด. , 88 หน้า. ปี พ.ศ.2561

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง และผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า เพศ และอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

59910159: MAJOR: POLITICS AND GOVERNMENTS; M.Pol.Sc.

(POLITICS AND GOVERNMENTS)

KEYWORD: PARTICIPATION/ PERSONNEL/ LOCAL DEVELOPMENT PLAN/
PROVINCIAL ADMINISTRATIVE ORGANIZATION/ CHONBURI

TEPPRATAN CHOMBUA: THE PARTICIPATION OF CHONBURI PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION PERSONNEL IN THE FORMULATION OF THE
FOUR-YEAR LOCAL DEVELOPMENT PLAN OF CHONBURI PROVINCIAL
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION. ADVISOR: VICHIEEN TANSIRIKONGKHON,
D.Pol.Sc., 88 P. 2018

The objectives of this research were to study the participation level in Chonburi Provincial Administrative Organization personnel the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization and the compare of participation level the participation of Chonburi Provincial Administrative Organization personnel in the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization. Statistical data analysis was conducted using personal factors.

The result of the study show that level of people's participation of Chonburi Provincial Administrative Organization personnel in the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization in operation at moderate level and the compare of participation level in Chonburi Provincial Administrative Organization personnel in the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization by personal factors show that the different of sex and age effected to the non-different participation of the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization at 0.5 level of statistical significance which rejected the hypothesis. On the other factors, the different of education , position and salary effected to the different participation of the formulation of in the four-year local development plan of Chonburi Provincial Administrative Organization at 0.5 level of statistical significance which accepted the hypothesis.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามการวิจัย	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับ	4
ขอบเขตงานวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	8
แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	13
แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น	21
บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
กรอบแนวคิดในการวิจัย	41
3 วิธีดำเนินการวิจัย	42
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	42
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ	44
การเก็บรวบรวมข้อมูล	45
การวิเคราะห์ข้อมูล	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	48
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	49
ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	51
ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย	60
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
สรุปผลการวิจัย	70
อภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อเสนอแนะ	77
บรรณานุกรม	79
ภาคผนวก	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย	88

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	43
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	49
3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม	52
4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหา และความต้องการ	53
5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผน พัฒนา	54
6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ	56
7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วม ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล.....	58
8 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ	60
9 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ	61

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
10 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	61
11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา	62
12 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง	63
13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง	64
14 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้	65
15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วน จังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้	66
16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย	68

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	แผนแบบบูรณาการด้านเวลา.....	22
2	กระบวนการการคิด	23
3	กรอบแนวคิดในการวิจัย	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้บัญญัติเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ในหมวด 14 การปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรา 249-254 ซึ่งในมาตรา 250 ได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอิสระในการบริหาร การจัดทำบริการสาธารณะ และกิจกรรมสาธารณะ การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การเงินและการคลัง และการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งต้องทำเพียงเท่าที่จำเป็น

การปกครองท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ 1. การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบทั่วไป ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล 2. การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบทั่วไป จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยมีเขตจังหวัดเป็นเขตรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาท้องถิ่นทั้งจังหวัด และกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดังนี้ 1. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย 2. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด 3. สนับสนุนสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น 4. ประสาน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 5. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น 6. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล 7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8. บำรุงรักษา ศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น 9. จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด

จัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง 10. จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกรูปแบบต้องมีแผนพัฒนาของตนเอง เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรียกว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นแผนพัฒนาประกอบด้วยแผนงานต่าง ๆ ได้แก่ แผนงานงบกลาง แผนงานบริหารงานทั่วไป แผนงานการรักษาความสงบภายใน แผนงานการศึกษา แผนงานสาธารณสุข แผนงานสังคมสงเคราะห์ แผนงานเคหะและชุมชน แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ซึ่งการจะได้มาซึ่งข้อมูลของแผนงานด้านต่าง ๆ เหล่านี้ต้องประสานความร่วมมือกับส่วนราชการต่าง ๆ ที่มีอยู่ตามโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละรูปแบบให้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ซึ่งส่วนราชการที่รับผิดชอบเรื่องแผนงานไม่สามารถจะทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีสำเร็จได้ด้วยเพียงส่วนราชการเดียว

การมีส่วนร่วมของบุคลากรของส่วนราชการต่าง ๆ ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นการมีส่วนร่วมในการคิด การนำเสนอข้อมูล การตัดสินใจ การนำไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูล ข้อเท็จจริง ปัญหาในการพัฒนาจากระดับล่าง (บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ส่งขึ้นไปสู่ระดับบน (ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้ประสบผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดที่ว่า การมีส่วนร่วมเป็นการที่บุคคล หรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือ หรือสนับสนุนการทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือกระบวนการบริหารและประสิทธิผลขององค์กร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความร่วมมือพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2537, หน้า 187) และองค์กร คือ การรวมตัวของคนตั้งแต่สองคนขึ้นไป เพื่อดำเนินกิจกรรมใด ๆ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์, 2546) ซึ่งการที่องค์กรจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ได้จำเป็นต้องจัดแบ่งหน้าที่การทำงานกันทำ และมอบอำนาจให้รับผิดชอบตามความสามารถและความถนัดของบุคลากรในองค์กร และต้องมีการจัดองค์กรซึ่งเป็นการจัดระบบความสัมพันธ์ระหว่างส่วนงานต่าง ๆ และบุคลากรในองค์กร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบทั่วไป ได้จัดกรอบ โครงสร้างแบ่งส่วนราชการตามแผนอัตรากำลังสามปี แบ่งเป็น 2 สำนัก 8 กอง 1 หน่วย ประกอบด้วย 1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด 2. กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด 3. กองแผนและงบประมาณ 4. กองคลัง 5. สำนักการช่าง 6. กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต 7. กองพัสดุและทรัพย์สิน 8. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม 9. กองการท่องเที่ยวและกีฬา 10. กองการเจ้าหน้าที่ 11. หน่วยตรวจสอบภายใน โดยได้มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และตามอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีประกอบด้วย แผนงานงบกลาง แผนงานบริหารงานทั่วไป แผนงานการรักษาความสงบภายใน แผนงานการศึกษา แผนงานสาธารณสุข แผนงานสังคม สงเคราะห์ แผนงานเคหะและชุมชน แผนงานสร้างความเข้มแข็งของชุมชน แผนงานการศาสนา วัฒนธรรมและนันทนาการ ซึ่งการจะได้มาซึ่งโครงการต่าง ๆ มาบรรจุในแผนงานดังกล่าวมานั้น จะต้องได้รับข้อมูลจากบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทุกส่วนราชการ เช่น แผนงาน การศึกษา จะต้องได้รับข้อมูลจากกองการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม แผนงานเคหะและชุมชน จะต้องได้รับข้อมูลจากสำนักการช่าง เป็นต้น โดยการจะได้มาซึ่งข้อมูลเหล่านั้นบุคลากรองค์การ บริหารส่วนจังหวัดชลบุรีต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการคิด การนำเสนอข้อมูล การตัดสินใจ การนำไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้ประสบ ผลสำเร็จ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุ เป้าหมายในการพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ทั้งนี้กองแผน และงบประมาณ ซึ่งเป็นส่วนราชการหลักในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ไม่สามารถจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีให้สำเร็จได้เพียง ส่วนราชการเดียว จึงจำเป็นต้องให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทุกส่วนราชการเข้ามา มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ผู้วิจัยสนใจศึกษาถึงระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีว่ามีมาก น้อยเพียงใด และเมื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรีจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

คำถามการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี อยู่ในระดับใด
2. บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แตกต่างกันหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. เพศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน
2. อายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน
3. ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน
4. ตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน
5. รายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. เพื่อทราบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีว่าอยู่ในระดับใด

2. เพื่อนำไปปรับปรุงให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพิ่มมากขึ้น

ขอบเขตงานวิจัย

ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เริ่มดำเนินการในช่วงเดือน มีนาคม-มิถุนายน 2561 รวมระยะเวลาในการศึกษาทั้งสิ้น จำนวน 4 เดือน

ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แบ่งเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้การศึกษานี้มีความเข้าใจในความหมายของคำบางคำ จึงให้คำจำกัดความดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด หมายถึง องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
2. บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี หมายถึง ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และพนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
3. แผนพัฒนา หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
4. การจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ การตัดสินใจและวางแผนพัฒนา การนำไปปฏิบัติ และการติดตามประเมินผล
5. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีใน 4 ด้าน ประกอบด้วย การมีส่วนร่วม

ในด้านการคิดกำหนดปัญหา และความต้องการ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล

6. การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหา และความต้องการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมของสำนัก/ กอง เพื่อรับทราบการกำหนดปัญหาและความต้องการของสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหา และความต้องการของสำนัก/ กองต่อที่ประชุมของสำนัก/ กองหรือต่อที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลความต้องการของสำนัก/ กอง และการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น

7. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ และรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองเพื่อนำไปบรรจุในแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการจัดส่งรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา (กองแผน และงบประมาณ)

8. การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการประสานงาน/ ขอความร่วมมือจากสำนัก/ กอง ส่วนราชการอื่น และชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามแผนพัฒนา

9. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาต่อสำนัก/ กองที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมในการทบทวน/ ปรับปรุง/ เพิ่มเติมแผนพัฒนา

10. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

11. เพศ หมายถึง คุณลักษณะทางร่างกายของบุคคลที่ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 เพศ ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

12. อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นช่วงอายุ ได้แก่ ต่ำกว่า 30 ปี 31-35 ปี 36-40 ปี 41-45 ปี 46-50 ปี และ 51 ปีขึ้นไป
13. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็นการศึกษาในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
14. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และพนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
15. รายได้ หมายถึง รายได้ต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น น้อยกว่า 10,000 บาท 10,001-15,000 บาท 15,001-20,000 บาท 20,001-25,000 บาท 25,001-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาการมีส่วนร่วมของของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น
2. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
3. แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น
4. บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น

1. ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การให้คำนิยาม และความหมายเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น มีนักวิชาการ และนักคิดได้ให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งสามารถประมวลได้ดังนี้

อุทัย หิรัญโต (2523, หน้า 2) ให้นิยามว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจทางการปกครองของรัฐ โดยนัยแห่งการมอบอำนาจนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่น โดยคนท้องถิ่นนั้น ๆ องค์การนี้จัดตั้งขึ้นและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ยังมีอำนาจในการกำหนดนโยบายรวมทั้งควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเอง

วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และสุขุม นวลสกุล (2542, หน้า 433) ได้กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นเป็นการจัดระเบียบการปกครองตามหลักการกระจายอำนาจการปกครอง โดยรัฐหรือรัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นดำเนินการปกครองตนเองรวมถึงการจัดทำบริการสาธารณะบางอย่าง เพื่อสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งมีอิสระตามสมควรภายใต้ขอบเขตที่กฎหมายกำหนด การมอบอำนาจให้ท้องถิ่นทำให้เกิดสภาพการปกครองตนเองหรือการปกครองตนเองในท้องถิ่น

วิญญู อังคนารักษ์ (2549, หน้า 4) ได้ให้ความหมายว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองในรูปลักษณะการกระจายอำนาจบางอย่าง ซึ่งรัฐมอบหมายให้ท้องถิ่นดำเนินการกันเอง

เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นมีโอกาสปกครองตลอดจนบริหารงานท้องถิ่นด้วยตนเอง เพื่อสนองความต้องการอันเป็นส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยให้งานดำเนินการไปอย่างประหยัด มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ โดยมีงบประมาณของตนเองรวมทั้งมีอิสระในการบริหารงานพอสมควร

วุฒิสาร ตันไชย (2547 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม, 2550, หน้า 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองที่รัฐบาลกลางหรือส่วนกลางได้กระจายอำนาจไปให้หน่วยการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นองค์กรที่มีสิทธิตามกฎหมาย มีพื้นที่ และประชากรเป็นของตนเอง สิ่งที่สำคัญขององค์กรดังกล่าวจะต้องมีอำนาจอิสระในการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม การมอบอำนาจจากส่วนกลางมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการนำเสนอปัญหา การตัดสินใจ การตรวจสอบการบริหารงานตลอดจนการร่วมรับบริการสาธารณะต่าง ๆ และถึงแม้ว่าการปกครองท้องถิ่นจะมีอิสระในการดำเนินงาน แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐบาลกลาง

สรุปได้ว่า การปกครองท้องถิ่น หมายถึง การปกครองตนเองของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการอันเป็นส่วนรวมของประชาชนในท้องถิ่น โดยเป็นหน่วยการปกครองที่มีอำนาจและอิสระตามความเหมาะสม มีอาณาเขตของตนเอง มีประชากรของตนเอง มีการบริหารการเงินการคลังของตนเอง และมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะด้านต่าง ๆ แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้ แต่ยังคงต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลจากรัฐบาลกลาง

2. วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

ชูวงศ์ ฉายะบุตร และ โกวิทช์ พวงงาม (2547 อ้างถึงใน โกวิทช์ พวงงาม, 2550, หน้า 14) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

2.1 เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในด้านการเงิน บุคลากร และระยะเวลาที่ใช้ดำเนินการให้บริการชุมชน ซึ่งทำให้เกิดการประหยัด เนื่องจากหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ๆ มีเงินงบประมาณ สามารถหารายได้ให้กับท้องถิ่น จึงทำให้ประหยัดเงินงบประมาณที่รัฐบาลจะต้องจ่ายให้กับท้องถิ่นแต่ละแห่งเป็นจำนวนมาก ถึงแม้จะมีการจัดสรรเงินงบประมาณจากรัฐบาลไปให้ท้องถิ่นอยู่บ้าง แต่ก็มีเงื่อนไขที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน

2.2 เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริง เนื่องจากความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นย่อมมีความแตกต่างกัน การรอรับบริการจากรัฐบาลเพียงฝ่ายเดียวจึงอาจไม่ตรงกับความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และมักจะมีความล่าช้า หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่มีประชาชนเป็นผู้บริหารย่อมที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

2.3 เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันที่ให้การศึกษากลับกับการปกครอง ในระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งการปกครองท้องถิ่นเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง ทั้งในบทบาทของฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ การปฏิบัติหน้าที่ในหลากหลายบทบาทมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ถึงกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยได้เป็นอย่างดี

3. ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

ปธาน สุวรรณมงคล (2540 อ้างถึงใน โกวิท พวงงาม, 2550, หน้า 15-16) ได้กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

1. เป็นนิติบุคคล นิติบุคคลที่เกิดขึ้นโดยอำนาจของกฎหมาย การเป็นนิติบุคคล จึงเป็นการแสดงถึงฐานะทางกฎหมาย การปกครองท้องถิ่นนั้นถือเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายมหาชนซึ่งมีกฎหมายจัดตั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายนั้น ๆ รวมถึงสามารถก่อพันธะทางกฎหมาย เช่น การทำสัญญา การก่อหนี้ เป็นต้น
2. มีอำนาจหน้าที่เฉพาะ มีการดำเนินกิจการตามที่มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นการเฉพาะให้ เป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบนั้น ๆ
3. ผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง ซึ่งโดยทั่วไปสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่น หรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งจากประชาชน
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งประชาชนสามารถมีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งโดยตรง และโดยอ้อม เช่น การไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การเสนอกฎหมาย เป็นต้น
5. มีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ ซึ่งสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการปกครองท้องถิ่น คือ ต้องมีความเป็นอิสระในการบริหารงานอย่างเพียงพอ เพื่อให้สามารถ ดำเนินงานในขอบเขตหน้าที่ที่กำหนดไว้ในกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ บรรลุตามนโยบาย และเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งความเป็นอิสระในการบริหารงานในที่นี้ คือ อำนาจในการตัดสินใจ ดำเนินการในหน้าที่ที่ได้กำหนดไว้ตามกฎหมาย โดยรัฐบาลกลางควรมีหน้าที่เพียงสนับสนุน ส่งเสริมและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่าการควบคุมอย่างใกล้ชิด
6. มีอำนาจในการจัดหารายได้และใช้จ่ายรายได้อย่างอิสระตามสมควร การปกครองท้องถิ่นต้องมีอำนาจในการจัดหารายได้ภายในท้องถิ่นของตนเองอย่างเพียงพอต่อ การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. มีการกำกับดูแลจากรัฐ การปกครองท้องถิ่นเป็นส่วนย่อยส่วนหนึ่งของรัฐ และมีการจัดตั้งขึ้นโดยรัฐ มีกฎหมายรองรับ และไม่ได้เป็นองค์กรที่เป็นอิสระจากรัฐ เพราะฉะนั้นการกำกับดูแลจึงเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จำเป็นต้องมี เพื่อให้การใช้อำนาจของผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารท้องถิ่นเป็นไปเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น และประเทศชาติโดยรวมอย่างแท้จริง ซึ่งการกำกับดูแลของรัฐบาลต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและต้องไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชน

โกวิท วัฒนกุล และอลงกรณ์ อรรคแสง (2547 อ้างถึงใน โกวิท วัฒนกุล, 2550, หน้า 16-17) ได้กล่าวถึงลักษณะสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 5 ประการ ดังนี้

1. เป็นองค์กรในชุมชนที่มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน
2. มีสภาพเป็นนิติบุคคล จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมาย
3. มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนสามารถใช้ดุลยพินิจของตนเองในการวินิจฉัยและกำหนดนโยบายภายใต้การควบคุมของรัฐ
4. มีการจัดองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย ได้แก่ ฝ่ายผู้บริหารท้องถิ่นและฝ่ายสภาท้องถิ่น
5. ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมตลอดจนติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ลักษณะสำคัญของการปกครองท้องถิ่น ประกอบด้วย การเป็นองค์กรในชุมชน ที่จัดตั้งขึ้นโดยกฎหมายจากรัฐหรือส่วนกลาง มีขอบเขตพื้นที่ปกครองที่กำหนดไว้แน่นอน มีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอิสระในการดำเนินกิจกรรมทั้งในด้านการคลัง การจัดเก็บภาษี การหารายได้ตามที่กฎหมายกำหนด การจัดทำงบประมาณด้วยตนเอง และการกำหนดนโยบายภายใต้การกำกับดูแลของรัฐ มีการแบ่งองค์กรออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายบริหาร (ผู้บริหารท้องถิ่น) และฝ่ายนิติบัญญัติ (สภาท้องถิ่น) โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการปกครองโดยการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมและติดตาม ตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. องค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่น

คณะกรรมการปรับปรุงระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่น ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 262/2535 ลงวันที่ 11 ธันวาคม 2535 ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองท้องถิ่นไว้ดังนี้

4.1 เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและทบวงการเมือง

4.2 มีสภา และผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้ง ตามหลักที่บัญญัติไว้ใน
กฎหมายรัฐธรรมนูญ

4.3 มีอิสระในการปกครองตนเอง

4.4 มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม

4.5 มีงบประมาณ รายได้เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ

4.6 มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง

4.7 มีอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมต่อการให้บริการ

4.8 มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมาย

แม่บท

4.9 มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยระดับรองของรัฐ

5. หน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่น

พิมพ์กา เพ็ญนาเรนทร์ (2554, หน้า 7-8) ได้กล่าวถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วย
การปกครองท้องถิ่นไว้ว่า หน้าที่รับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นควรจะต้องพิจารณาถึง
กำลังเงิน กำลังงบประมาณ กำลังความสามารถของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ หน้าที่ความ
รับผิดชอบควรเป็นเรื่องที่เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง ถ้าเกินกว่าภาระหรือเป็นนโยบาย
ซึ่งรัฐบาลต้องการความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันทั้งประเทศก็ไม่ควรมอบให้ท้องถิ่นดำเนินการ เช่น
งานทะเบียนที่ดิน การศึกษาในระดับอุดมศึกษา เป็นต้น

การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นดำเนินการมีข้อพิจารณา
ดังนี้

1. เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวก
สะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น เช่น การจัดทำถนน สะพาน การกำจัดขยะ
มูลฝอย เป็นต้น

2. เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย การรักษาความปลอดภัย เช่น งานดับเพลิง เป็นต้น

3. เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม เช่น การจัดให้มีหน่วยบริหารทางสาธารณสุข

เป็นต้น

4. เป็นงานที่เกี่ยวกับพาณิชย์ท้องถิ่น เช่น การจัดให้มีโรงรับจำนำ การจัดให้มีตลาด

เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

1. ความหมายของการมีส่วนร่วม

การให้ความหมายเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลายประการ ซึ่งสามารถประมวลได้ดังนี้

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ไม่เคยเข้าร่วมตัดสินใจ หรือเคยมาเข้าร่วมด้วยเล็กน้อย ได้เข้ามาร่วมด้วยมากขึ้นและเป็นไปอย่างมีอิสรภาพเสมอภาค ไม่ใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินเท่านั้น แต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้น ซึ่งการเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

กาญจนา สวายพล (2555, หน้า 8) กล่าวว่าไว้ว่า การมีส่วนร่วม เป็นการกำหนดเป้าหมายที่ให้ประชาชนมีบทบาทมากขึ้นถึงขั้นเป็นผู้นำของการพัฒนา โดยเริ่มตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ การจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การวางแผน และการปฏิบัติตามแผน เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาของสังคม

ชาลิสา นามเมืองรักษ์ (2556, หน้า 16) ได้ให้ความหมายไว้ว่า คือ การที่บุคคลกระทำในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือในประเด็นที่บุคคลนั้นสนใจ ไม่ว่าจะเขาจะได้ปฏิบัติการเพื่อแสดงถึงความสนใจอย่างจริงจังหรือไม่ก็ตาม ซึ่งไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นโดยตรงก็ได้ และเป็นการมีส่วนร่วม (ร่วมกับคนอื่น) ในการกระทำบางอย่าง

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527, หน้า 183) ได้กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าใจให้กระทำการให้บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้น กับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย

จิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร (2532, หน้า 350) ได้ระบุไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท คือ การที่ประชาชนทั้งในเมืองและชนบทได้เข้ามีส่วนร่วม หรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2531, หน้า 10) ได้สรุปไว้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายความว่า การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจตลอดจนหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมเข้าร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้

ส่วนเสียต้องการที่สุดนั้น จะได้รับการตอบสนองหรือทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำไปนั้นจะตรงกับความต้องการที่แท้จริง รวมทั้งมีความมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน

เสริมศึกค์ วิศาลาภรณ์ (2537, หน้า 187) ได้อธิบายถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นการที่บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนการทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร และประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร และประสิทธิผลขององค์การขึ้นอยู่กับการรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้นในการปฏิบัติภารกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่งในการรวมพลังความคิดสติปัญญาก็คือ การมีส่วนร่วม การให้บุคคลมีส่วนร่วมในองค์การนั้น บุคคลจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง (Involvement) ในการดำเนินการปฏิบัติภารกิจต่างๆ เป็นผลให้บุคคลนั้นมีความผูกพัน (Commitment) ต่อกิจกรรมและองค์การในที่สุด

สรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่กลุ่มบุคคลมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้น ทั้งทางร่างกาย จิตใจและอารมณ์ ไม่ว่าจะเป็บปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มคน ร่วมคิด ร่วมมือ ร่วมปฏิบัติ ร่วมแรง ร่วมใจ และร่วมรับผิดชอบ เพื่อให้ได้รับการตอบสนองความต้องการที่แท้จริง ทำให้เกิดการดำเนินการพัฒนา นำไปสู่การบรรลุจุดหมายของกลุ่มบุคคลนั้น ๆ

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมมี 5 ทฤษฎี ซึ่ง อคิน รพีพัฒน์ (2527 อ้างถึงใน ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 7-9) ได้สรุปไว้ดังนี้

2.1 ทฤษฎีการเกลี้ยกล่อมมวลชน (Mass persuasion)

Maslow (1968 อ้างถึงใน อคิน รพีพัฒน์, 2527, หน้า 7-8) กล่าวว่า การเกลี้ยกล่อม หมายถึง การใช้คำพูด หรือการเขียน เพื่อมุ่งให้เกิดความเชื่อถือหรือการกระทำ โดยการเกลี้ยกล่อมมีประโยชน์ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งในการปฏิบัติงานและถ้าจะทำให้เกิดผลดีผู้เกลี้ยกล่อมจะต้องมีศิลปะในการสร้างความสนใจในเรื่องที่จะเกลี้ยกล่อม

โดยเฉพาะในเรื่องความต้องการของคนตามหลักทฤษฎีของ Maslow ที่เรียกว่าลำดับขั้นความต้องการ (Hierarchy of needs) คือ ความต้องการของคนจะเป็นไปตามลำดับจากน้อยไปมาก มีทั้งหมด 5 ระดับ ดังนี้

2.1.1 ความต้องการทางด้านสรีระวิทยา (Physiological needs) เป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Survival needs) ได้แก่ ความต้องการทางด้านอาหาร เครื่องนุ่งห่ม ที่อยู่อาศัย ยารักษาโรค และความต้องการทางเพศ

2.1.2 ความต้องการความมั่นคงปลอดภัยของชีวิต (Safety and security needs)

ได้แก่ ความต้องการที่อยู่อาศัยอย่างมีความปลอดภัยจากการถูกรังแกหรือถูกขโมยทรัพย์สิน ตลอดจนความมั่นคงในการทำงานและการมีชีวิตอยู่อย่างมั่นคงในสังคม

2.1.3 ความต้องการทางด้านสังคม (Social needs) ได้แก่ ความต้องการความรัก

ความต้องการที่จะให้สังคมยอมรับว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคม

2.1.4 ความต้องการที่จะมีเกียรติยศชื่อเสียง (Self-esteem needs) ได้แก่ ความ

ภาคภูมิใจ ความต้องการดีเด่นในเรื่องหนึ่งที่จะให้ได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ความต้องการด้านนี้เป็นความต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับความมั่นใจในตัวเองในเรื่องความสามารถและความสำคัญของบุคคล

2.1.5 ความต้องการความสำเร็จแห่งตน (Self-actualization needs) เป็นความ

ต้องการในระบบสูงสุดที่อยากจะให้เกิดความสำเร็จในทุกสิ่งทุกอย่างตามความนึกคิดของตนเอง เพื่อจะพัฒนาตนเองให้ดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ ความต้องการนี้จึงเป็นความต้องการพิเศษของบุคคลที่จะพยายามผลักดันชีวิตของตนเองให้เป็นแนวทางที่ดีที่สุด

2.2 ทฤษฎีการระดมสร้างขวัญของคนในชาติ (National morale)

คนเรามีความต้องการทางกายและใจถ้าคนมีขวัญดีพอผลของการทำงานจะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าขวัญไม่ดีผลงานก็ต่ำไปด้วย ทั้งนี้เนื่องจากว่าขวัญเป็นสถานการณ์ทางจิตใจที่แสดงออกในรูปพฤติกรรมต่าง ๆ นั่นเอง การจะสร้างขวัญให้ดีต้องพยายามสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ร่วมงาน เช่น การไม่เอาर्डเอาเปรียบ การให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับงาน การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น เป็นต้น และเมื่อใดก็ตามถ้าคนทำงานมีขวัญดีจะเกิดสำนึกในความรับผิดชอบ อันจะเกิดผลดีแก่หน่วยงานทั้งในส่วนที่เป็นขวัญส่วนบุคคลหรือขวัญของกลุ่ม ดังนั้น จะเป็นไปได้ว่าขวัญของคนเรา โดยเฉพาะคนมีขวัญที่ดีย่อมเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เช่นกัน (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

2.3 ทฤษฎีสร้างความรู้รักชาตินิยม (Nationalism)

ปัจจัยประการหนึ่งที่น่าสู่การมีส่วนร่วม คือ การสร้างความรู้รักชาตินิยมให้เกิดขึ้น หมายความว่า ความรู้สึกเป็นตัวของตัวเองที่จะอุทิศและเน้นค่านิยมเรื่องผลประโยชน์ส่วนรวมของชาติ มีความพอใจในชาติของตัวเอง พอใจเกียรติภูมิ จงรักภักดี ผูกพันต่อท้องถิ่น (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

2.4 ทฤษฎีการสร้างผู้นำ (Leadership)

การสร้างผู้นำจะช่วยจูงใจให้ประชาชนทำงานด้วยความเต็มใจ เพื่อบรรลุเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ร่วมกัน ทั้งนี้เพราะผู้นำเป็นปัจจัยสำคัญของการร่วมกลุ่มคนจูงใจไปยัง

เป้าประสงค์โดยทั่วไปแล้วผู้นำอาจจะมีทั้งผู้นำที่ดีเรียกว่า ผู้นำปฏิฐาน (Positive leader) ผู้นำพลวัต คือ เคลื่อนไหวทำงานอยู่เสมอ (Dynamic leader) และผู้นำไม่มีกิจไม่มีผลงานสร้างสรรค์ ที่เรียกว่า ผู้นำนิเสธ (Negative leader) ผลของการให้ทฤษฎีการสร้างผู้นำจึงทำให้เกิดการระดมความร่วมมือ ปฏิบัติงานอย่างมีขวัญกำลังใจ งานมีคุณภาพ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และร่วมรับผิดชอบ ดังนั้น การสร้างผู้นำที่ดีย่อมจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยดีนั่นเอง (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8)

2.5 ทฤษฎีการใช้วิธีและระบบทางการบริหาร (Administration and method)

การใช้ระบบบริหารในการระดมความร่วมมือเป็นวิธีหนึ่งที่ยั่งยืนเพราะใช้กฎหมาย ระเบียบ แบบแผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามผลของความร่วมมือยังไม่มีระบบใดดีที่สุดในเรื่องการใช้บริหาร เนื่องจากธรรมชาติของคนถ้าทำงานตามความสมัครใจอย่าง ตั้งใจไม่มีใครบังคับแล้วก็จะทำงานด้วยความรัก แต่ถ้าไม่ควบคุมเลยก็ไม่เป็นไปตามนโยบาย และความจำเป็นของรัฐ เพราะการใช้ระบบบริหารเป็นการให้ปฏิบัติตามนโยบายเพื่อให้บรรลุ เป้าหมายตามความคาดหวัง (ยุพาพร รูปงาม, 2545, หน้า 8-9)

3. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1977, pp. 7-26) กล่าวถึงกรอบในการพิจารณาเรื่องของการมีส่วนร่วมว่ามีโครงสร้างพื้นฐานจำแนกเป็น 3 มิติ ได้แก่

มิติที่ 1 มีส่วนร่วมในเรื่องอะไร (What participation are we concerned with?) หรือเรียกอีกอย่างว่า ประเภทหรือลักษณะของการมีส่วนร่วม ได้สร้างกรอบพื้นฐานของการมีส่วนร่วม ประกอบด้วยประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Participation in decision making) ซึ่งเป็นการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ระยะเริ่มต้น
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Participation in implementation) เป็นการเข้าร่วมโดยการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหาร และการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ
3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Participation in benefits) โดยอาจจะเป็นผลประโยชน์ทางวัตถุทางสังคม หรือโดยส่วนตัว
4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Participation in evaluation) ซึ่งเป็นการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรม รวมทั้งเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

มิติที่ 2 ใครที่เข้ามามีส่วนร่วม (Whose participation are we concerned with?) ในส่วนนี้มีคำที่ใช้ในความหมายว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน” (Popular participation)

Cohen and Uphoff (1977) ได้จำแนกให้เป็นกลุ่มบุคคลที่ชัดเจนยิ่งขึ้น โดยจำแนกออกเป็น 4 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ 1. ผู้ที่อยู่อาศัยในท้องถิ่น 2. ผู้นำท้องถิ่น 3. เจ้าหน้าที่ของรัฐ และ 4. คนต่างชาติ

มิติที่ 3 การมีส่วนร่วมนั้นเกิดขึ้นอย่างไร (How is participation occurring with in the project?) ในมิตินี้ มีประเด็นที่ควรพิจารณาอยู่ 4 ประเด็นด้วยกันคือ

1. พื้นฐานของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับแรงที่กระทำให้เกิดการมีส่วนร่วมมาจากเบื้องบนหรือเบื้องล่าง และแรงที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมมาจากที่ใด

2. รูปแบบของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กร การมีส่วนร่วมโดยตรง หรือโดยอ้อม

3. ขอบเขตของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับระยะเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วม และช่องของกิจกรรม

4. ประสิทธิภาพของการมีส่วนร่วม พิจารณาเกี่ยวกับการให้อำนาจแก่ผู้เข้ามามีส่วนร่วม และปฏิสัมพันธ์ของคุณลักษณะต่าง ๆ ของสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

โกวิทย์ พวงงาม (2545, หน้า 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรมี 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น คือ ถ้าหากชาวชนบทยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาหรือเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาลงมือไปเพราะไม่เข้าใจ เนื่องจากชาวชนบทจะไม่เข้าใจ และมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เนื่องจากการวางแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัยข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน และการปฏิบัติงาน ถึงแม้ว่าชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็ยังมีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดีหรือได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไปก็อาจจะประสบความสำเร็จลำบากได้

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527, หน้า 6-7) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมว่า เป็นกระบวนการที่รัฐบาลทำการส่งเสริม สนับสนุน ตลอดจนเสริมสร้างโอกาสให้ประชาชนในชุมชนทั้งในส่วนบุคคล กลุ่มคน ชมรม สมาคม มูลนิธิ และองค์กรอาสาสมัครต่าง ๆ เข้าไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือหลายเรื่องรวมกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในเรื่องดังต่อไปนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. ร่วมคิดและสร้างรูปแบบหรือวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไข และลดปัญหาของชุมชน หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน และสนองความต้องการของชุมชน
3. ร่วมวางแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อขจัดปัญหา แก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดและปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเอง และของหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการหรือกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อกิน รพีพัฒน์ (2524 อ้างถึงใน โกวิทย์ พวงงาม, 2553, หน้า 69) ได้เสนอขั้นตอนการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

- ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
- ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนา
- ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนาตามแผน
- ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานกิจกรรมพัฒนา

Chapin (1997, p. 317) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมในงานออกเป็น 4 ประเภทดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการ การมีอิทธิพลในการตัดสินใจดำเนินงานหรือออกเสียงคัดค้าน และตัดสินใจปฏิบัติการ ในสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติ ไม่ว่าจะเรื่องของการจัดระบบการทำงาน วิธีการทำงาน ใครเป็นผู้กระทำ และทำอย่างไร

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ คือ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านทรัพยากร การบริหาร การประสานความร่วมมือ การทำกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ไม่ว่าจะเป็นผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมในงานในการให้ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนการเสนอแนวคิดในการปรับปรุงและแก้ไขงานต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

4. ระดับของการมีส่วนร่วม

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546, หน้า 17) ได้กล่าวถึงระดับของการมีส่วนร่วมตามหลักการทั่วไปว่า แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมเป็นผู้ให้ข้อมูลของตน ครอบครัว และชุมชนของตน
2. การมีส่วนร่วมรับข้อมูลข่าวสาร
3. การมีส่วนร่วมตัดสินใจ โดยเฉพาะในโครงการที่ตนมีส่วนได้เสีย ซึ่งแบ่งเป็น 3 กรณีแล้วแต่ว่ากิจกรรมของตนอยู่ในขั้นตอนใดดังต่อไปนี้
 - 3.1 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจน้อยกว่าเจ้าของโครงการ
 - 3.2 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจเท่ากับเจ้าของโครงการ
 - 3.3 ตนมีน้ำหนักการตัดสินใจมากกว่าเจ้าของโครงการ
4. การมีส่วนร่วมทำ คือ มีส่วนร่วมในขั้นตอนการดำเนินงานทั้งหมด
5. การมีส่วนร่วมสนับสนุน คือ อาจไม่มีโอกาสร่วมทำ แต่มีส่วนร่วมช่วยเหลือในด้านอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังได้มีการแบ่งระดับของการมีส่วนร่วมเป็นระดับของการมีส่วนร่วมตามแนวทางพัฒนาชุมชน ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ดังนี้

1. ร่วมค้นหาปัญหาของตนให้เห็นว่าสิ่งใดที่เป็นปัญหารากเหง้าของปัญหา
2. ร่วมค้นหาสิ่งที่จำเป็นของตนในปัจจุบันคืออะไร
 - 2.1 ร่วมคิดช่วยตนเองในการจัดลำดับปัญหา เพื่อจะแก้ไขสิ่งใดก่อนหลัง
 - 2.2 วางแผนแก้ไขปัญหานั้นเป็นเรื่อง ๆ
 - 2.3 ร่วมระดมความคิดถึงทางเลือกต่าง ๆ และเลือกทางเลือกที่เหมาะสม เพื่อแก้ไขปัญหานั้นที่วางแผนนั้น
 - 2.4 ร่วมพัฒนาเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้

2.5 ร่วมดำเนินการแก้ไขปัญหาอื่น ๆ

2.6 ร่วมติดตามการดำเนินงาน และประเมินผลการดำเนินงาน

2.7 ร่วมรับผลประโยชน์ หรือร่วมเสียผลประโยชน์จากการดำเนินงาน

5. ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

อรรถัย กักพล (2552, หน้า 26-28) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ว่าในหน่วยงานใดก็ตามเป็นสิ่งที่พึงประสงค์ เนื่องจากการมีส่วนร่วมมีคุณประโยชน์หลากหลายประการ ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ กล่าวคือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการให้ข้อมูล ข่าวสารหรือความคิดเห็นต่าง ๆ จะช่วยให้ได้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจที่ครบถ้วนรอบคอบมากขึ้น และยังช่วยให้เกิดทางเลือกใหม่ทำให้การตัดสินใจรอบคอบ และได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยเฉพาะการตัดสินใจที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนโดยตรง

2. ลดค่าใช้จ่าย และการสูญเสียเวลา กล่าวคือ เมื่อการตัดสินใจได้รับการยอมรับ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ต้น รับทราบข้อมูล คำอธิบายต่าง ๆ ทำให้เห็นถึงประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับ จะช่วยลดความขัดแย้งในระหว่างนำไปปฏิบัติ ซึ่งในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นมีค่าใช้จ่าย และใช้ระยะเวลา เมื่อประชาชนยอมรับการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติก็จะรวดเร็วขึ้น ซึ่งในประเด็นนี้จะเห็นได้ว่าโครงการของภาครัฐที่เร่งการตัดสินใจ หรือรัฐปกปิดการตัดสินใจ เมื่อประชาชนทราบในภายหลังอาจจะนำไปสู่การต่อต้าน โครงการบางโครงการทำให้นำไปสู่การปฏิบัติไม่ได้หรือได้แต่ล่าช้าเป็นแรมปี ทำให้เสียงบประมาณไปโดยใช่เหตุ

3. การสร้างฉันทามติ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถช่วยลดความขัดแย้งทางการเมือง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4. ร่วมมือในการนำไปปฏิบัติ กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนเมื่อประสบความสำเร็จจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5. ช่วยทำให้ผู้บริหารท้องถิ่นมีความใกล้ชิดกับประชาชน กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนช่วยให้ผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกิดความใกล้ชิด สร้างความสัมพันธ์อันดี สร้างความรู้สึกว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นของประชาชนไม่ใช่ของนักการเมือง

6. ช่วยพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน กล่าวคือ การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจ และเป็นเวทีฝึกการเป็นผู้นำชุมชน

7. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้น กล่าวคือ การมีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม ตลอดจนช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่มีความกระตือรือร้น สอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นทิศทางหรือแนวทางการปฏิบัติเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจ (Mission) เพื่อให้สัมฤทธิ์ผลตามวิสัยทัศน์ (Vision) และเป้าประสงค์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาที่ดีนั้นจะถูกกำหนดขึ้นตามวิสัยทัศน์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น ในรูปแบบของการจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ชุมชน และตำบล เป็นการร่วมคิด ร่วมเสนอ ร่วมทำด้วยกันเป็นความเห็นพ้องต้องกันของคนในท้องถิ่นที่มีจุดหมาย และเป้าประสงค์เดียวกันในการพัฒนาท้องถิ่นให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นด้าน โครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ด้านสาธารณสุข โภค สาธารณูปการ ด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมอันดีงามของชาติและท้องถิ่น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการส่งเสริมอาชีพ และการสร้างรายได้ให้กับประชาชน เป็นต้น (สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 127)

1. ความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น

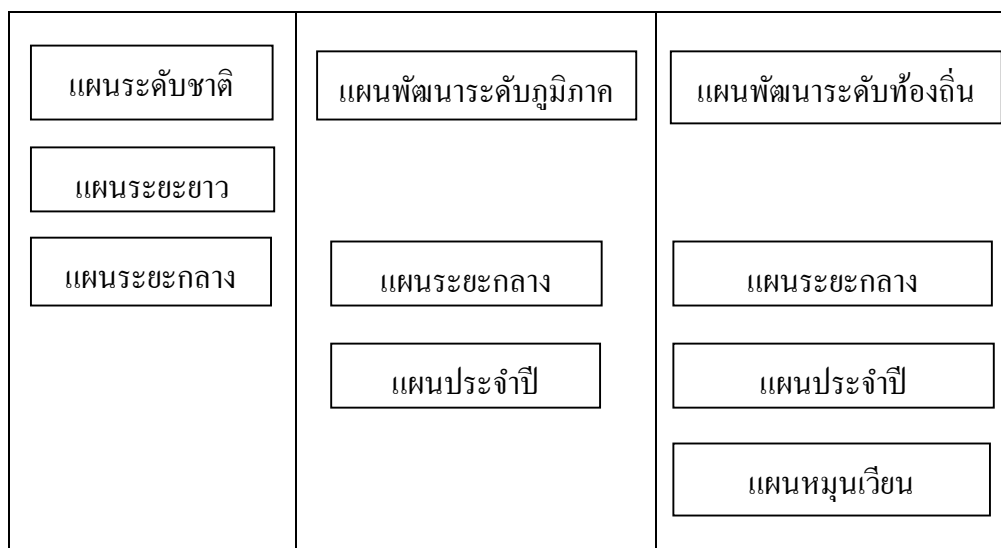
ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้ให้ความหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ว่า แผนพัฒนา หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า และให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

2. แนวคิดเกี่ยวกับวางแผนพัฒนาท้องถิ่น

รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2553 อ้างถึงใน สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 127) ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนเป็นเรื่องของมนุษย์ ในขั้นแรกก่อนที่จะลงมือทำกิจกรรมต่าง ๆ นั้นมนุษย์มักจะคิดหรือทำการจินตนาการเสียก่อนเป็นเบื้องต้นในเรื่องนั้น ๆ ว่าจะทำอะไร อย่างไร มีวิธีการ ขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงที่สุด โดยใช้ทรัพยากรอะไรบ้าง ในเวลาใด และกิจกรรมต่าง ๆ นั้นจะทำกันที่ไหน โดยมีเป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับเป็นตัวกำหนด

ประสิทธิ์ ดงยิ่งศิริ (2540 อ้างถึงใน สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 128) ได้กล่าวไว้ว่าการวางแผนที่ดีจึงมิได้ประกอบด้วยการจัดทำเอกสารของแผนเท่านั้น แต่จะต้องมีการใช้หลักเกณฑ์ทางวิชาการที่เหมาะสม และการลงมือปฏิบัติอย่างจริงจังอีกด้วย การวางแผนต้องประกอบด้วยสองส่วนที่สำคัญ คือ การสร้างแผน (Construction) และการมอบหมายให้มีการปฏิบัติตามแผน (Authorization) โดยจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไม่ได้ เพราะหากมีแต่แผนโดยไม่มีการปฏิบัติตามแผนแล้ว แผนที่จัดทำขึ้นจะเป็นเพียงความฝันหรือความต้องการในลักษณะเลื่อนลอยเท่านั้น

นราธิป ศรีราม (2553 อ้างถึงใน สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 128) ได้กล่าวไว้ว่าแผนพัฒนาโดยทั่วไปหากจำแนกตามระยะเวลาจะแบ่งได้ 3 ประเภท คือ แผนระยะยาว แผนระยะกลาง และแผนระยะสั้น โดยแผนระยะสั้นจะประกอบด้วย แผนหมุนเวียนกับแผนประจำปี ซึ่งในการบูรณาการด้านเวลาในการวางแผนพัฒนา ปรากฏดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แผนแบบบูรณาการด้านเวลา

ที่มา: นราธิป ศรีราม (2553 อ้างถึงใน สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 128)

แผนพัฒนาระดับชาติ ควรมีหน้าที่หลักของแผนในลักษณะชี้แนะให้ปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนดไว้

แผนพัฒนาระดับภูมิภาค ควรมีหน้าที่หลักของแผนในลักษณะชี้แนะให้ปฏิบัติตามแนวทางที่รัฐกำหนดไว้ ผสมผสานกับหน้าที่ในลักษณะการใช้อำนาจรัฐในการควบคุมให้เป็นไปตามทิศทางที่รัฐกำหนดไว้

แผนพัฒนาระดับท้องถิ่น ควรมีหน้าที่หลักในลักษณะการใช้อำนาจรัฐในการควบคุมให้เป็นไปตามทิศทางที่รัฐกำหนดไว้ ผสมผสานกับหน้าที่ของแผนในลักษณะของการใช้อำนาจรัฐในการบังคับเพื่อให้เอกชนและประชาชนปฏิบัติตามที่รัฐต้องการ

ส่วนแผนพัฒนาท้องถิ่น สำนักพัฒนาและส่งเสริมการบริหารงานท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 อ้างถึงใน เพ็ญประภา สติธรรมย์, 2554, หน้า 39) ได้กล่าวถึงแนวคิดหลักในการจัดทำแผนพัฒนา ดังนี้

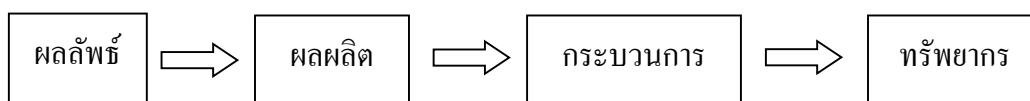
แนวคิดที่ 1: กระบวนการแก้ไขปัญหา

แนวคิดที่ 2: กระบวนการและเนื้อหาของวิธีการ

แนวคิดที่ 3: ความคิดสร้างสรรค์

แนวคิดที่ 4: การตัดสินใจ

การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นต้องปรับกระบวนการคิดโดยมุ่งเน้นผลที่จะเกิด (ผลลัพธ์) เป็นตัวตั้งแต่นำมาคิดหางานที่จะทำ (ผลผลิต) รวมทั้งวิธีการที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จและมีประสิทธิภาพ (กระบวนการ) ซึ่งจะนำไปสู่การพิจารณาจัดสรรทรัพยากรการบริหารเพื่อดำเนินการได้อย่างเหมาะสม

เป้าหมาย แนวทาง/ โครงการ/ กิจกรรม วิธีการทำงาน คน/ เงิน/ วัสดุอุปกรณ์/ การจัดการ

ภาพที่ 2 กระบวนการการคิด

ที่มา: กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2548 อ้างถึงใน เพ็ญประภา สติธรรมย์, 2554, หน้า 39)

3. ประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

ไว้เพียงแค่ 1 ประเภท คือ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ซึ่งมีหมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนา ที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้า และให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

สำหรับแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 นั้น มิใช่การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแต่เป็นแผนที่แสดงถึงรายละเอียดของแผนงาน โครงการพัฒนา และกิจกรรมการพัฒนาดำเนินการจริงทั้งหมดในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณนั้น เพื่อให้แนวทางในการดำเนินงานในปีงบประมาณนั้นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความชัดเจนในการปฏิบัติมากขึ้น ลดความซ้ำซ้อนของ โครงการ มีการประสาน และบูรณาการทำงานกับหน่วยงาน และจำแนกรายละเอียดต่าง ๆ ของแผนงาน โครงการ ในแผนการดำเนินงาน (สุระยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 152)

4. องค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ได้กำหนดให้มีองค์กรจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 2 คณะกรรมการ ดังนี้

4.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

4.1.1 โครงสร้างของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ มีคณะกรรมการประกอบด้วย รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทุกคน สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารคัดเลือกจำนวนสามคน ผู้แทนภาคราชการและหรือรัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน และกำหนดให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการและเลขานุการ หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ และกำหนดให้กรรมการที่มาจากสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนภาคราชการและหรือรัฐวิสาหกิจ และประชาคมท้องถิ่น ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้

4.1.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

4.1.2.1 กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก 1. อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง 2. ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจ 3. ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด โดยให้เน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกัน และแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต 4. กรอบนโยบาย ทิศทางแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด 5. นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น 6. แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน

ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำแผนพัฒนาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึง สถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการมาประกอบการพิจารณาด้วย

4.1.2.2 ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนา

ในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชนที่จะดำเนินการเองได้มาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้เสนอปัญหาความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่

4.1.2.3 พิจารณาร่างแผนพัฒนาและร่างแผนการดำเนินงาน

4.1.2.4 ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานตามข้อ 19 (2)

ข้อ 19 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกจัดทำ หรือร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาได้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ (2) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงานแล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงาน

4.1.2.5 พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตาม และประเมินผลแผนพัฒนา

4.1.2.6 แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

4.1.2.7 ในกรณีองค์การบริหารส่วนตำบล ให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ ประสานกับประชาคมหมู่บ้านในการรวบรวม วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และจัดทำเป็น โครงการหรือกิจกรรมเพื่อประกอบในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลด้วย (สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 161-163)

4.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

4.2.1 โครงสร้างของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย ปลัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ มีคณะกรรมการประกอบด้วย หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี และอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้ หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน เป็นกรรมการและเลขานุการ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน หรือพนักงานส่วนท้องถิ่นที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

4.2.2 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้ สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนด จัดทำร่างแผนการดำเนินงาน และจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานตามข้อ 19 (1)

ข้อ 19 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมอบให้หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกจัดทำ หรือร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนาได้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้ (1) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติข้อกำหนดขอบข่าย และรายละเอียดของงาน

นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังมีหน้าที่ในการยกย่องและนำเสนอการ “การแก้ไข” หมายความว่า การแก้ไขข้อผิดพลาดในแผนพัฒนาหรือแผนการดำเนินงานให้ถูกต้อง โดยไม่ทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญเดิมเปลี่ยนแปลงไป “การเพิ่มเติม” หมายความว่า การเพิ่มเติมแผนงาน โครงการที่ไม่มีอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้ปรากฏไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี “การเปลี่ยนแปลง” หมายความว่า การทำให้วัตถุประสงค์และสาระสำคัญของแผนพัฒนาเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมอีกด้วย

ปัญหา ความต้องการ สิ่งที่ประชาชนในท้องถิ่นต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพัฒนาในท้องถิ่นของตนเองจะต้องปรากฏอยู่ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ความสำคัญอยู่ที่คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจะต้องขับเคลื่อนในการตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพราะว่าคณะกรรมการชุดนี้ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คณะกรรมการชุดนี้ จึงต้องใส่ใจ สนใจปัญหาของชาวบ้าน สนใจ และเอาใจใส่ความเดือดร้อนในชุมชนท้องถิ่น โดยนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ประชาชนได้ร้องขอ ร้องเรียนทั้งโดยตรงหรือผ่านสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น มาดำเนินการยกย่อง เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารท้องถิ่นตัดสินใจ (สุริยะ หินเมืองเก่า, 2556, หน้า 167-169)

5. ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 กำหนดให้การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการ และรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็นการพัฒนา และประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

5.2 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทาง และข้อมูลนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

5.3 คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาสี่ปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

5.4 ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยสภาพตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติ และประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อไป

แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี กรณีเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง ให้จัดทำหรือทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ก่อนปีงบประมาณถัดไป กรณีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำ หรือทบทวนให้แล้วเสร็จ ภายในเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไป

ให้นายอำเภอมีอำนาจขยายเวลาการจัดทำ หรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของ องค์การบริหารส่วนตำบล นอกกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจขยาย เวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ในกรณีของเทศบาลตำบลผู้ว่าราชการจังหวัดอาจ มอบอำนาจให้นายอำเภอก็ได้ ในกรณีการขยายเวลาการจัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ในแต่ละกรณีที่กำลังกล่าวมาแล้วให้จังหวัดแจ้งให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 มีรายละเอียดตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท 0810.3/ว 5797 ลงวันที่ 10 ตุลาคม 2559 เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 ดังนี้

1. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนา ท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เป็นปัจจุบัน

2. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้รูปแบบการ จัดประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 หรือดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่น ตามรูปแบบที่เห็นว่าเหมาะสม ทั้งนี้สัดส่วนของการประชุมประชาคมท้องถิ่นไม่ควรน้อยกว่า แนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 กำหนดไว้

หนังสือกระทรวงมหาดไทย คำวนที่สุด ที่ มท 0810.2/ว 0600 ลงวันที่ 29 มกราคม 2559 เรื่อง แนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ได้ให้ความหมายของการประชุมประชาคมท้องถิ่นไว้ว่า การประชุมประชาคมท้องถิ่น หมายถึง การที่บุคคลที่อยู่ในท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มาประชุมกัน เพื่อร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรีกษาหาหรือแลกเปลี่ยน

เรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และได้กำหนดรูปแบบการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ดังนี้

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับหมู่บ้าน และประชาคมระดับตำบล ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับเทศบาลตำบล ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับชุมชน และประชาคมระดับชุมชนตำบล ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับเทศบาลเมือง ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับชุมชน และประชาคมระดับชุมชนเมือง ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับเทศบาลนคร ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับชุมชน และประชาคมระดับชุมชนนคร ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับอำเภอ และประชาคมระดับจังหวัด ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

สำหรับเมืองพัทยา ให้มีการจัดประชุมประชาคม 2 ระดับ คือ ประชาคมระดับชุมชน และประชาคมระดับชุมชนเมืองพัทยา ซึ่งต้องมีผู้เข้าร่วมประชุมตามสัดส่วน โดยรวมจะต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 กรณีไม่ครบร้อยละ 60 ในการประชุมครั้งต่อไปให้ใช้สัดส่วนที่เข้าประชุมตามความเหมาะสม แต่ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

3. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ให้ดำเนินการภายใต้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรัชญาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และทำให้การดำเนินงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพ โดยขอให้นายอำเภอบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ในลักษณะประจักษ์ เพื่อแก้ไขปัญหาความต้องการที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

4. ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้ข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา และแผนพัฒนาสามปี ฉบับปัจจุบัน มาทบทวน และปรับใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 โดยระยะเริ่มแรกของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้จัดทำประชาคมท้องถิ่นในระดับตำบลสำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล และเทศบาลตำบล ระดับชุมชนเมืองสำหรับเทศบาลเมือง ระดับชุมชนนครสำหรับเทศบาลนคร และระดับจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับเมืองพัทยา ให้พิจารณาใช้รูปแบบของเทศบาลนคร

5. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามเค้าโครงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ซึ่งประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน ประกอบด้วย

1. ด้านกายภาพ
2. ด้านการเมือง/การปกครอง
3. ประชากร
4. สภาพทางสังคม
5. ระบบบริการพื้นฐาน
6. ระบบเศรษฐกิจ
7. เศรษฐกิจพอเพียงท้องถิ่น (ด้านการเกษตรและแหล่งน้ำ)
8. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม
9. ทรัพยากรธรรมชาติ
10. อื่น ๆ (ถ้ามีระบุด้วย)

ส่วนที่ 2 สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นตามแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2557-2560)

ประกอบด้วย

1. สรุปผลการดำเนินงานตามงบประมาณที่ได้รับ และเบิกจ่ายงบประมาณในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560
2. ผลที่ได้รับจากการดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

3. สรุปปัญหาอุปสรรคการดำเนินงานที่ผ่านมาและแนวทางการแก้ไข ปีงบประมาณ พ.ศ. 2557-2560

ส่วนที่ 3 ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1. ความสัมพันธ์ระหว่างแผนพัฒนาระดับมหภาค
2. ยุทธศาสตร์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. การวิเคราะห์เพื่อพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ 4 การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปสู่การปฏิบัติ ประกอบด้วย

1. ยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนงาน
2. บัญชีโครงการพัฒนาท้องถิ่น

ส่วนที่ 5 การติดตามและประเมินผล ประกอบด้วย

1. การติดตามและประเมินผลยุทธศาสตร์
2. การติดตามและประเมินผลโครงการ
3. สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม
4. ข้อเสนอแนะในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

6. ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

(พ.ศ. 2561-2564) สำหรับประสานโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ สำหรับเมืองพัทยาให้ส่งบัญชีประสานโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด

สำหรับการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนำไปสู่การปฏิบัตินั้น ได้กำหนดไว้ว่า เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสม

6. การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นการมีส่วนร่วมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 โดยมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เริ่มตั้งแต่การจัดเตรียมข้อมูลความต้องการหรือเสนอปัญหาในส่วนราชการ/ กองที่ตนเองสังกัด เพื่อนำเข้าสู่เวทีการประชุมประชาคมท้องถิ่นในระดับจังหวัด เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ

มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และมีส่วนร่วมในการจัดส่งข้อมูลที่ได้จากการประชุมประชาคมท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับส่วนราชการ/กองที่ตนเองสังกัดอยู่ให้คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อทำการยกร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเพื่อส่งร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนั้นให้คณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีพิจารณาร่างแผนพัฒนาสี่ปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อไป ซึ่งจากองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีนั้นจะมีบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีร่วมอยู่ด้วยตามสัดส่วนที่กฎหมายกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าเป็นการมีส่วนร่วมทั้งในรูปแบบของประชาคมท้องถิ่น รูปแบบของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และรูปแบบของคณะกรรมการที่เป็นองค์การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องในข้างต้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผลประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรึกษาหารือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีใน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมของสำนัก/ กอง เพื่อรับทราบการกำหนดปัญหา และความต้องการของสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหา และความต้องการของสำนัก/ กองต่อที่ประชุมของสำนัก/ กองหรือต่อที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลความต้องการของสำนัก/ กอง และการมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น

2. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองเพื่อนำไปบรรจุในแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการจัดส่งรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา (กองแผน และงบประมาณ)

3. การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ หมายถึง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการประสานงาน/ ขอความร่วมมือจากสำนัก/ กอง ส่วนราชการอื่น และชุมชน

เพื่อให้เข้าร่วม โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา และการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามแผนพัฒนา

4. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา การมีส่วนร่วมในการติดตาม ความก้าวหน้าของโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ การมีส่วนร่วมในการเสนอ ความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตาม แผนพัฒนาต่อสำนัก/ กองที่เกี่ยวข้อง และการมีส่วนร่วมในการทบทวน/ ปรับปรุง/ เพิ่มเติม แผนพัฒนา

บริบทขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

1. ประวัติความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วน จังหวัด พ.ศ. 2498 ได้ให้หัวหน้าส่วนราชการภูมิภาค ตั้งแต่ผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด ผู้ตรวจการ ส่วนท้องถิ่น เสมียนตราจังหวัด นายอำเภอ หรือปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ ซึ่งเป็น ข้าราชการสังกัดกระทรวงมหาดไทย เข้าไปเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ของทุกระดับเป็นการ “สวมหมวก 2 ใบ” ดำรงตำแหน่งในราชการส่วนภูมิภาคและในราชการส่วน ท้องถิ่นในขณะเดียวกันเพื่อต้องการให้ข้าราชการที่ส่งมาจากส่วนกลางทำหน้าที่เป็นที่เลี้ยงคอย ช่วยเหลือให้คำปรึกษาแก่คนท้องถิ่นดูเป็นตัวอย่าง อีกเหตุผลหนึ่งเพื่อประหยัดงบประมาณของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพราะไม่ต้องจ่ายเงินเดือนให้กับฝ่ายบริหาร หากมีฝ่ายบริหารที่ต้องมา จากเลือกตั้ง ทำให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดในยุคนี้มีลักษณะเป็นการปกครองแบบ “กึ่งท้องถิ่น ภูมิภาค” มากกว่า “การปกครองส่วนท้องถิ่น”

ปัจจุบัน องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วน จังหวัด พ.ศ. 2540 รูปโฉมขององค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงได้เปลี่ยนไปมีลักษณะเป็น “การปกครองส่วนท้องถิ่น” ตามหลักการกระจายอำนาจการปกครองมากขึ้น องค์การบริหารส่วน จังหวัดเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการภายในเขต องค์การบริหารส่วนจังหวัดก็คือในเขตพื้นที่ของจังหวัด ซึ่งรวมทั้งในเขตสภาตำบล องค์การบริหาร ส่วนตำบล เทศบาล และในกรณีของจังหวัดชลบุรีก็รวมพื้นที่ของเมืองพัทยาด้วย อำนาจหน้าที่ของ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม กฎกระทรวง และในพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจาย

อำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 17 ซึ่งมีทั้งสิ้น 29 ประการที่สำคัญ อาทิเช่น การจัดการศึกษา การส่งเสริมการท่องเที่ยว การป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย การจัดตั้ง และดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม การกำจัดขยะมูลฝอย และทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นเป็นต้น ซึ่งอำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นหน้าที่ที่ดำเนินการในภาพรวมทั้งอำเภอ หรือทั้งจังหวัด และเกินศักยภาพขององค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

2. ที่ตั้งและอาณาเขต

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ตั้งอยู่ ถนนนารมณตเสวี 1 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20000 มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกิจการภายในเขตพื้นที่รับผิดชอบ คือ ในเขตพื้นที่ของจังหวัดชลบุรี ซึ่งรวมทั้งในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา ซึ่งมีพื้นที่ทั้งจังหวัดประมาณ 2,876,6705.83 ไร่ หรือ 4,677,89 ตารางกิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดสมุทรปราการ

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดระยอง

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดจันทบุรี ฉะเชิงเทรา และจังหวัดระยอง

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ อ่าวไทย

3. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย 2 ฝ่าย ดังนี้

3.1 ฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 36 คน ซึ่งมาจากการเลือกตั้งในเขตอำเภอต่าง ๆ ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในเขตอำเภอนั้น โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตอำเภอเมืองชลบุรี 8 คน อำเภอพนัสนิคม 3 คน อำเภอบ้านบึง 3 คน อำเภอพานทอง 1 คน อำเภอศรีราชา 6 คน อำเภอบางละมุง 7 คน อำเภอสัตหีบ 4 คน อำเภอหนองใหญ่ 1 คน อำเภอบ่อทอง 1 คน อำเภอเกาะสีชัง 1 คน และอำเภอเกาะจันทร์ 1 คน

3.2 ฝ่ายผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย นายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้ำการบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน ทำหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการอันเป็นหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามมติสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 หรือหน้าที่ตามกฎหมายอื่นบัญญัติไว้

4. ส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ได้จัดกรอบโครงสร้างแบ่งส่วนราชการตามแผนอัตรากำลังสามปี (พ.ศ.2558-2560) แบ่งเป็น 2 สำนัก 8 กอง 1 หน่วยงาน ประกอบด้วย

1. สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. กองกิจการสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. กองแผนและงบประมาณ
4. กองคลัง
5. สำนักการช่าง
6. กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต
7. กองพัสดุและทรัพย์สิน
8. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
9. กองการท่องเที่ยวและกีฬา
10. กองการเจ้าหน้าที่
11. หน่วยตรวจสอบภายใน

โรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 11 โรงเรียน ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาลเมืองใหม่ชลบุรี
2. โรงเรียนวัดเขาเชิงเทียนเทพาราม
3. โรงเรียนท่าข้ามพิทยาคม
4. โรงเรียนหัวถนนวิทยา
5. โรงเรียนวัดยุคตรารามราษฎร์สามัคคี
6. โรงเรียนชุมชนวัดหนองค้อ
7. โรงเรียนพลุดาหลวงวิทยา
8. โรงเรียนบ้านเขาชก (เบญจศิริราษฎร์วิทยาคาร)
9. โรงเรียนบ้านหนองใหญ่ (คุรุราษฎร์อุปถัมภ์)
10. โรงเรียนบ้านคลองมือไทร (สว่างไสวราษฎร์บำรุง)
11. โรงเรียนสวนป่าเขาชะอางค์

5. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

หน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.

2540 มาตรา 45 กำหนดไว้ คือ

1. ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

2. จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด
3. สนับสนุนสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
4. ประสาน และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
5. แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบล และราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
6. อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล
7. คຸ້ມກອງ ຄູແລ ແລະ ບຳຮຸ່ງຮັກສາທຳຖາຍກຣຸນຮຸນຮາດີ ແລະ ສິ່ງແວດລ້ອມ
8. ບຳຮຸ່ງຮັກສາສິລປະ ຈາຣິຕປະເພນີ ກູມີບູຮານທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ວັດທນຮຸນຮຸນອັນດີຂອງທ້ອງຖິ່ນ
9. ຈັດທຳກິດຈະກຳ ໂຕ ໆ ອັນເປັນອຳນາຈຳນຳທີ່ຂອງຮາກສ່ວນທ້ອງຖິ່ນອື່ນທີ່ຢູ່ໃນເຂດອຳນາຈຳນຳສ່ວນຈັດທຳ ແລະ ກິດຈະກຳນັ້ນເປັນການສມຄວຣ໌ໃຫ້ຮາກສ່ວນທ້ອງຖິ່ນອື່ນຮ່ວມກັນດຳເນີນກຳມະການຫຼືອຳນາຈຳນຳສ່ວນຈັດທຳ ທັງນີ້ ຕາມທີ່ກຳນົດໃນກູນກະທຣວງ
10. ຈັດທຳກິດຈະກຳອື່ນໂຕຕາມທີ່ກຳນົດໄວ້ໃນພຣະຣາຊບູຮານດີນີ້ຫຼືອກູນກະທຣວງອື່ນກຳນົດໃຫ້ເປັນອຳນາຈຳນຳທີ່ຂອງອຳນາຈຳນຳສ່ວນຈັດທຳ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วาสนา บัวเกา (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ต่อเดือน จำนวนปีที่ทำงาน และความรู้ในการจัดทำแผนการดำเนินงาน และเพื่อศึกษาปัญหา และอุปสรรคในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี อยู่ในระดับปานกลางทั้งภาพรวม และรายด้าน เรียงลำดับรายด้าน ดังนี้ คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดทำแผน และด้านการมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาตามลำดับ

2. ผลการศึกษาเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงาน ประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา อายุ รายได้ต่อเดือน จำนวนปีที่ทำงาน และความรู้ในการจัดทำแผนการดำเนินงาน พบว่า บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการทำแผนที่มีเพศ และจำนวนปีในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีแตกต่างกัน โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง และบุคลากรที่มีจำนวนปีในการทำงาน 6-10 ปี มีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนปีในการทำงาน 16 ปีขึ้นไป ทั้งภาพรวม และรายด้านส่วนคุณลักษณะส่วนบุคคลอื่น ๆ ไม่พบความแตกต่าง

เดือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และเพื่อศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี แตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

เสาวนีย์ นรมาตย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการวิจัยพบว่า 1. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายได้พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับ

ปานกลาง จำนวน 3 ด้าน โดยเรียงลำดับของค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการค้นหาปัญหา และสาเหตุของปัญหา ด้านการวางแผนดำเนินการ และด้านการลงทุนและการปฏิบัติงาน ในขณะที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอยู่ในระดับน้อย จำนวน 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.1 จำแนกตามเพศ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.2 จำแนกตามอายุ พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.4 จำแนกตามอาชีพ พบว่า อาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว 2.5 จำแนกตามรายได้ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

สมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน และเพื่อหาแนวทางในการปรับปรุงการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ผลการวิจัยพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการมีส่วนร่วมในการริเริ่มโครงการอยู่ในระดับปานกลางมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล โครงการอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนโครงการซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการและด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลจากโครงการอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน สำหรับผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตตำบลหนองบอนที่มีต่อการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลเรื่อง เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า เพศ ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีที่ไม่แตกต่างกัน

ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลเรื่อง อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีที่แตกต่างกัน

รัชณี พันธู (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว 2. เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในส่วนของด้านการตัดสินใจ และด้านร่วมติดตามประเมินผลพบว่าอยู่ในระดับน้อย 2. การเปรียบเทียบความแตกต่างของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ ผลการศึกษาพบว่า อายุ รายได้ และอาชีพ ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ส่วนในด้านเพศ และระดับการศึกษา ที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พนมพร โคตรถือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้วและเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ เทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมพบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมา คือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอพัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

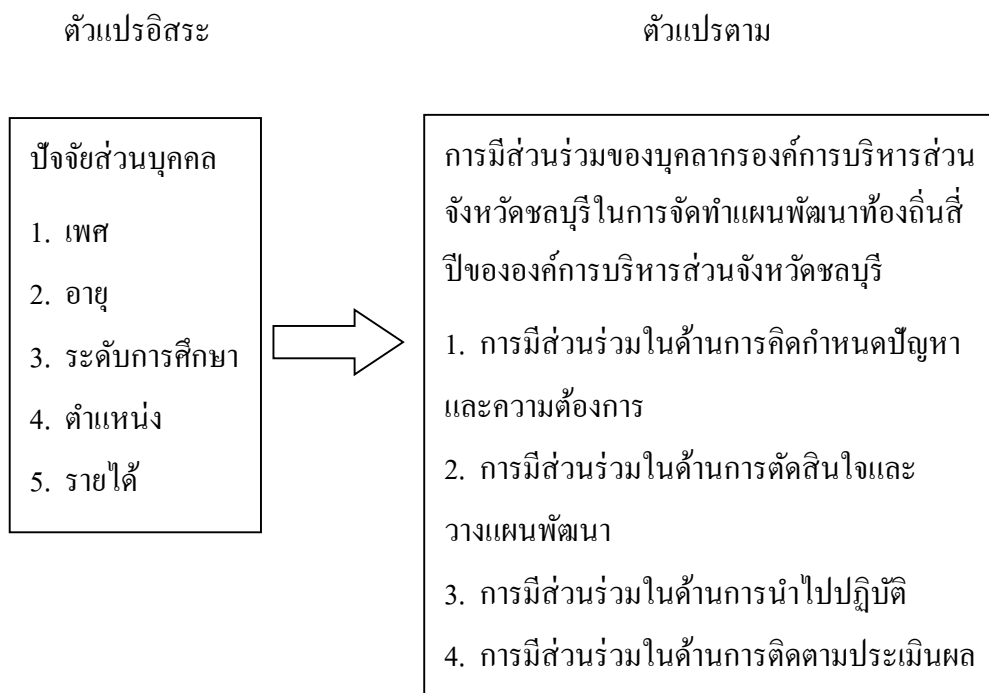
อุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษาพบว่า

1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่า ประชาชนมีระดับของการมีส่วนร่วมของในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/ โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปแนวคิดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือ และการหาคุณภาพเครื่องมือ
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดส่วนราชการ ได้แก่ สำนัก กอง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 334 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในสังกัดส่วนราชการ ได้แก่ สำนัก กอง ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 183 คน จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ ยามาเน่ (Yamane) (ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, 2556, หน้า 394) กำหนดค่าความคลาดเคลื่อน .05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ในการวิจัยครั้งนี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{334}{[1+334(0.05)^2]} \\ &= 182.02 \text{ คน} \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดของตัวอย่างเท่ากับ 183 คน

เมื่อผลการคำนวณออกมาได้ 182.02 คน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงให้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างไว้ 183 คน เมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของประชากรที่เก็บในจำนวน 11 สำนัก/กอง ใช้วิธีจัดกลุ่มแบบสัดส่วน (Proportional stratified random sampling)

จำนวนตัวอย่าง = $\frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในแต่ละสำนัก/กอง}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำนัก/ กอง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. สำนักปลัด อบจ.	49	27
2. กองกิจการสภา อบจ.	17	9
3. กองแผนและงบประมาณ	13	7
4. กองคลัง	25	14
5. สำนักการช่าง	88	48
6. กองส่งเสริมคุณภาพชีวิต	27	15
7. กองพัสดุและทรัพย์สิน	24	13
8. กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	31	17
9. กองการท่องเที่ยวและกีฬา	33	18
10. กองการเจ้าหน้าที่	22	12
11. หน่วยตรวจสอบภายใน	5	3
รวม	334	183

ที่มา: กองการเจ้าหน้าที่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ณ เดือน มีนาคม 2561

และสุ่มเลือกกลุ่มตัวอย่างจากแต่ละสำนัก/กองตามจำนวนที่คำนวณได้ โดยการสุ่มตัวอย่าง ง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีการจับฉลาก ดังในตารางที่ 1

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้าง และหาคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. การศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งที่เป็นทฤษฎีแนวคิดและผลงานที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษา

2. สร้างแบบสอบถามการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ (Check list) และเติมคำในช่องว่าง ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบความเที่ยงตรงพร้อมโครงสร้างและการปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง ความถูกต้องของเนื้อหา ตลอดจนความชัดเจนและการใช้ภาษาที่เหมาะสมของข้อคำถาม ซึ่งใช้เกณฑ์การประเมินความสอดคล้องกำหนดค่าตัวเลข ดังนี้

สอดคล้อง หมายถึง ค่า +1

ไม่แน่ใจ หมายถึง ค่า 0

ไม่สอดคล้อง หมายถึง ค่า -1

ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. ดร.สกฤติ อิศริยานนท์ อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. ดร.ชัยณรงค์ เครือนวน อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

3. ดร.โชติศา ขาวสนิท อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์
และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. ขอรับเครื่องมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญกินแล้วนำมาคำนวณค่าดัชนีความ
สอดคล้อง IOC (Index of congruence) ของคำถามในแต่ละข้อ ถ้ามี $IOC < 0.5$ แสดงว่าข้อคำถาม
นั้นเนื้อหาไม่ตรงตามที่ต้องการวัดถือว่าใช้ไม่ได้ ให้สร้างขึ้นใหม่ทดแทนกรณีที่ไม่
ครอบคลุม (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2556, หน้า 375) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$$\frac{\sum R \text{ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิด้านเนื้อหา}}{N \text{ แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ}}$$

ผลการคำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของข้อคำถามในภาพรวมได้ค่า (IOC) =
0.98

6. นำแบบสอบถามไปลองใช้ (Tryout) กับบุคลากรเทศบาลตำบลเสม็ด อำเภอเมือง
ชลบุรี จังหวัดชลบุรีซึ่งไม่ใช่ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด แล้วนำแบบสอบถามไป
วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์ อัลฟา ครอนบราซ (ไพฑูริย์ โพธิสว่าง, 2556, หน้า
369) ทั้งหมดได้ค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.96

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจหาคุณภาพแล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้
ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการติดต่อประสานสำนัก กองในสังกัด
องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบุคลากรองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่อไป

3. จากการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามไปจำนวน 183 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 183 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยกำหนดเกณฑ์การให้ คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5

มีส่วนร่วมในระดับมาก ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4

มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3

มีส่วนร่วมในระดับน้อย ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2

มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

และการหาค่าเฉลี่ยของคำตอบแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์และแปลความหมายในรูปแบบของคะแนนเฉลี่ยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ และหาความกว้างของอันตรภาคชั้น ดังนี้ (ไพฑูรย์ โปธิสว่าง, 2556, หน้า 478 - 481)

$$\begin{aligned} \text{ช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= .80 \end{aligned}$$

ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมากที่สุด

ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับมาก

ระดับคะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับปานกลาง

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อย

ระดับคะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง มีส่วนร่วมในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์
วิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ แจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-Test ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม และใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA ในการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจากกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม กรณีพบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา
n	แทน	จำนวนประชากรกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
MS	แทน	ค่าความแปรปรวน
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยมากกว่า 2 กลุ่ม
P	แทน	ความน่าจะเป็น
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

เสนอจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 183 คน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1. ชาย	57	31.15
2. หญิง	126	68.85
รวม	183	100.00
อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	29	15.85
2. 31-35 ปี	31	16.94
3. 36-40 ปี	40	21.86
4. 41-45 ปี	27	14.75
5. 46-50 ปี	23	12.57
6. 51 ปีขึ้นไป	33	18.03
รวม	183	100.00
ระดับการศึกษา		
1. ต่ำกว่าปริญญาตรี	25	13.66
2. ปริญญาตรี	99	54.10
3. สูงกว่าปริญญาตรี	59	32.24
รวม	183	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
1. ข้าราชการ อบจ.ชลบุรี	104	56.83
2. พนักงานจ้างตามภารกิจของ อบจ.ชลบุรี	66	36.07
3. พนักงานจ้างทั่วไปของ อบจ.ชลบุรี	13	7.10
รวม	183	100.00
รายได้/เดือน		
1. น้อยกว่า 10,000 บาท	11	6.01
2. 10,001 - 15,000 บาท	30	16.39
3. 15,001 - 20,000 บาท	56	30.60
4. 20,001 - 25,000 บาท	18	9.84
5. 25,001 - 30,000 บาท	26	14.21
6. 30,001 บาทขึ้นไป	42	22.95
รวม	183	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะดังนี้
เพศ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 68.85 รองลงมา
คือ เพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 31.15 ตามลำดับ

อายุ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 36-40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.86 รองลงมา
คือ อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 อายุ 31-35 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ
16.94 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.85 อายุ 41-46 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็น
ร้อยละ 14.75 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ อายุ 46-50 ปี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ
12.57 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 รองลงมา คือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.24 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 13.66 ตามลำดับ

ตำแหน่ง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 56.83 รองลงมา คือ พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 36.07 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 7.10 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ 15,001-20,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 รองลงมา คือ รายได้ 30,001 บาทขึ้นไป จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 22.95 รายได้ 10,001-15,000 บาท จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 16.39 รายได้ 25,001-30,000 บาท จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 14.21 รายได้ 20,001-25,000 บาท จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.84 และกลุ่มตัวอย่างที่มีจำนวนน้อยที่สุด คือ รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.01 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ปราบกฏผล ดังตารางที่ 3 ถึงตารางที่ 7

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
1. การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ	3.28	1.06	ปานกลาง	2
2. การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา	2.99	1.13	ปานกลาง	3
3. การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ	3.31	1.01	ปานกลาง	1
4. การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล	2.95	1.11	ปานกลาง	4
รวม	3.13	1.08	ปานกลาง	

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.13$, $SD = 1.08$) เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 1.01$) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ ($\bar{X} = 3.28$, $SD = 1.06$) การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 1.13$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล ($\bar{X} = 2.95$, $SD = 1.11$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ

การมีส่วนร่วมในด้าน การคิดกำหนดปัญหา และความต้องการ	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
1. ท่านมีส่วนร่วมใน การประชุมของสำนัก/ กอง เพื่อรับทราบการ กำหนดปัญหาและความ ต้องการของสำนัก/ กอง ระดับใด	32 (17.49)	62 (33.88)	70 (38.25)	16 (8.74)	3 (1.64)	3.57	0.93	มาก	1
2. ท่านมีส่วนร่วมใน การนำเสนอข้อมูล ปัญหาและความ ต้องการของสำนัก/ กอง ต่อที่ประชุมของสำนัก/ กองหรือที่ประชุม ประชาคมท้องถิ่น ระดับใด	21 (11.48)	50 (27.32)	75 (40.98)	26 (14.21)	11 (6.01)	3.24	1.03	ปาน กลาง	3
3. ท่านมีส่วนร่วมใน การจัดเตรียมข้อมูล ความต้องการของ สำนัก/ กอง ระดับใด	17 (9.29)	62 (33.88)	77 (42.08)	20 (10.93)	7 (3.83)	3.34	0.93	ปาน กลาง	2
4. ท่านมีส่วนร่วมใน การเข้าประชุม ประชาคมท้องถิ่น ระดับใด	32 (17.49)	28 (15.30)	53 (28.96)	38 (20.77)	32 (17.49)	2.95	1.33	ปาน กลาง	4
รวม						3.28	1.06	ปาน กลาง	

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด ชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมใน ด้านการคิดกำหนดปัญหา และความต้องการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$, $SD = 1.06$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมของสำนัก/ กอง เพื่อรับทราบการกำหนดปัญหา และความต้องการของสำนัก/ กอง ระดับใด ($\bar{X} = 3.57$, $SD = 0.93$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลความต้องการของสำนัก/ กอง ระดับใด ($\bar{X} = 3.34$, $SD = 0.93$) ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหา และความต้องการของสำนัก/ กองต่อที่ประชุมของสำนัก/ กองหรือที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด ($\bar{X} = 3.24$, $SD = 1.03$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด ($\bar{X} = 2.95$, $SD = 1.33$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา

การมีส่วนร่วมใน	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
5. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง ระดับใด	19	47	57	43	17	3.04	1.13	ปานกลาง	2
	(10.38)	(25.68)	(31.15)	(23.50)	(9.29)				

ตารางที่ 5 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมใน ด้านการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา	ระดับการมีส่วนร่วม								
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
6. ท่านมีส่วนร่วม ในการกำหนด งบประมาณของ โครงการ/ กิจกรรม ในสำนัก/ กอง ระดับใด	17 (9.29)	41 (22.40)	59 (32.24)	46 (25.14)	20 (10.93)	2.94	1.14	ปานกลาง	3
7. ท่านมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ โครงการ/ กิจกรรม ของสำนัก/ กอง เพื่อนำไปบรรจุใน แผนพัฒนาระดับใด	17 (9.29)	36 (19.67)	53 (28.96)	52 (28.42)	25 (13.66)	2.83	1.17	ปานกลาง	4
8. ท่านมีส่วนร่วม ในการจัดตั้ง รายละเอียดของ โครงการ/ กิจกรรม ของสำนัก/ กอง ให้แก่ส่วนราชการ ที่มีหน้าที่จัดทำ แผนพัฒนา (กองแผน และ งบประมาณ) ระดับใด	17 (9.29)	56 (30.60)	61 (33.33)	33 (18.03)	16 (8.74)	3.14	1.09	ปานกลาง	1
รวม						2.99	1.13	ปานกลาง	

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัด
ชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมใน
ด้านการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.99$, $SD = 1.13$) เมื่อ
พิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งรายละเอียดของ

โครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา (กองแผนและงบประมาณ) ระดับใด ($\bar{X} = 3.14, SD = 1.09$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง ระดับใด ($\bar{X} = 3.04, SD = 1.13$) ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง ระดับใด ($\bar{X} = 2.94, SD = 1.14$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กอง เพื่อนำไปบรรจุในแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 2.83, SD = 1.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในด้าน การนำไปปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
9. ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด	23 (12.57)	59 (32.24)	70 (38.25)	19 (10.38)	12 (6.56)	3.34 (3.339)	1.04	ปานกลาง	2
10. ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด	27 (14.75)	51 (27.87)	71 (38.80)	26 (14.21)	8 (4.37)	3.34	1.04	ปานกลาง	1

ตารางที่ 6 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมในด้าน การนำไปปฏิบัติ	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
11. ท่านมีส่วนร่วม ในการประสานงาน/ ขอความร่วมมือจาก สำนัก/ กอง ส่วน ราชการอื่น และ ชุมชน เพื่อให้เข้าร่วม โครงการ/ กิจกรรม ตามแผนพัฒนา ระดับใด	21 (11.48)	60 (32.79)	65 (35.52)	26 (14.21)	11 (6.01)	3.30	1.04	ปานกลาง	3
12. ท่านมีส่วนร่วม ในการช่วยเหลือ โครงการ/ กิจกรรม ต่าง ๆ ขององค์กร บริหารส่วนจังหวัด ชลบุรีตามแผนพัฒนา ระดับใด	15 (8.20)	54 (29.51)	87 (47.54)	19 (10.38)	8 (4.37)	3.27	0.91	ปานกลาง	4
รวม						3.31	1.01	ปานกลาง	

จากตารางที่ 6 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในการนำไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.31$, $SD = 1.01$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 3.34$, $SD = 1.04$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 3.339$, $SD = 1.04$) ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน/ ขอความร่วมมือจากสำนัก/ กอง ส่วนราชการอื่น และชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 3.30$, $SD = 1.04$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการ

ช่วยเหลือโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 3.27, SD = 0.91$) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล

การมีส่วนร่วมใน ด้านการติดตาม ประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
13. ท่านมีส่วนร่วม ในการติดตาม ประเมินผลการ ดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรม ตามแผนพัฒนา ระดับใด	18 (9.84)	34 (18.58)	72 (39.34)	43 (23.50)	16 (8.74)	2.97	1.08	ปานกลาง	2
14. ท่านมีส่วนร่วม ในความก้าวหน้าของ โครงการ/ กิจกรรม ตามแผนพัฒนา ระดับใด	25 (13.66)	31 (16.94)	72 (39.34)	39 (21.31)	16 (8.74)	3.05	1.13	ปานกลาง	1

ตารางที่ 7 (ต่อ)

การมีส่วนร่วมใน ด้าน การติดตาม ประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม					\bar{X}	SD	ระดับ	ลำดับ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
15. ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาต่อสำนัก/ กองที่เกี่ยวข้องในระดับใด	23 (12.57)	31 (16.94)	64 (34.97)	44 (24.04)	21 (11.48)	2.95	1.17	ปานกลาง	3
16. ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวน/ปรับปรุง/เพิ่มเติมแผนพัฒนาในระดับใด	9 (4.92)	40 (21.86)	66 (36.07)	44 (24.04)	24 (13.11)	2.81	1.07	ปานกลาง	4
รวม						2.95	1.11	ปานกลาง	

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.95$, $SD = 1.11$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 3.05$, $SD = 1.13$) รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการ

ติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 2.97, SD = 1.08$) ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาต่อสำนัก/ กองที่เกี่ยวข้องในระดับใด ($\bar{X} = 2.95, SD = 1.17$) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือท่านมีส่วนร่วมในการทบทวน/ปรับปรุง/เพิ่มเติมแผนพัฒนา ระดับใด ($\bar{X} = 2.81, SD = 1.07$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานข้อที่ 1 เพศของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 8 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	\bar{X}	SD	t	Sig.
ชาย	57	3.32	1.04	1.41	0.16
หญิง	126	3.07	1.11		
รวม	183				

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามเพศ โดยใช้สถิติ t-Test เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 2 อายุของบุคลากรรองการบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 9 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	5.14	5	1.03	0.86	0.51
ภายในกลุ่ม	211.88	177	1.20		
รวม	217.02	182			

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 10 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	10.47	2	5.23	4.56	0.01*
ภายในกลุ่ม	206.55	180	1.15		
รวม	217.02	182			

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 10 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	\bar{X}	ต่ำกว่าปริญญาตรี	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
		2.80	3.04	3.47
ต่ำกว่าปริญญาตรี	2.80	-	.240	.675*
ปริญญาตรี	3.04		-	.434*
สูงกว่าปริญญาตรี	3.47			-

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 11 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 2 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี น้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

2. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี

มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี น้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ระดับสูงกว่าปริญญาตรี

สมมติฐานข้อที่ 4 ตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 12 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	20.12	2	10.06	9.19	0.00*
ภายในกลุ่ม	196.90	180	1.09		
รวม	217.02	182			

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 12 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า ตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	\bar{X}	ข้าราชการ	พนักงานจ้างตาม	พนักงานจ้างทั่วไป
		อบจ.ชลบุรี	ภารกิจของ อบจ.ชลบุรี	ของ อบจ.ชลบุรี
		3.39	2.94	2.23
ข้าราชการ อบจ.ชลบุรี	3.39	-	.455*	1.163*
พนักงานจ้างตามภารกิจ ของ อบจ.ชลบุรี	2.94		-	.709*
พนักงานจ้างทั่วไปของ อบจ.ชลบุรี	2.23			-

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 13 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตำแหน่ง พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 3 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

2. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

3. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี กับกลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มากกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีตำแหน่งเป็น พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

สมมติฐานข้อที่ 5 รายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 14 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	25.26	5	5.05	4.66	0.00*
ภายในกลุ่ม	191.76	177	1.08		
รวม	217.02	182			

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 14 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ โดยใช้ค่าสถิติ One-way ANOVA เพื่อทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงทำการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้

รายได้ต่อเดือน	\bar{X}	น้อยกว่า	10,001-	15,001-	20,001-	25,001-	30,001
		10,000 บาท	15,000 บาท	20,000 บาท	25,000 บาท	30,000 บาท	บาท ขึ้นไป
		2.09	2.93	2.98	3.33	3.35	3.60
น้อยกว่า 10,000 บาท	2.09	-	.842*	.891*	1.242*	1.255*	1.504*
10,001-15,000 บาท	2.93		-	.049	.400	.413	.662*
15,001-20,000 บาท	2.98			-	.351	.364	.613*
20,001-25,000 บาท	3.33				-	.013	.262
25,001-30,000 บาท	3.35					-	.249
30,001 บาท ขึ้นไป	3.60						-

*($p \leq .05$)

จากตารางที่ 15 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยรายคู่ของระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามรายได้ พบว่า คู่ที่มีความแตกต่างกันทั้งหมด 7 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท กับกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี น้อยกว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ 10,001-15,000 บาท

ตารางที่ 16 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย	ผลการทดสอบสมมติฐาน
1. เพศของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
2. อายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน	ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
3. ระดับการศึกษาของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
4. ตำแหน่งของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
5. รายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกันมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

จากตารางที่ 16 สรุปได้ว่า

เพศและอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่
แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วน
จังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษา เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ การแจกแจงความถี่ คำนวณเป็นค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าสถิติ t-Test และ One-way ANOVA และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังต่อไปนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปซึ่งเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 68.85 มีอายุระหว่าง 36-40 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 21.86 มีระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 54.10 มีตำแหน่งเป็นข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 56.83 และมีรายได้ระหว่าง 15,001-20,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.60 ผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจ และวางแผนพัฒนา และด้านที่มีค่าเฉลี่ย

ต่ำสุด คือ การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดในราย
ด้าน ปรากฏผล ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมของสำนัก/ กอง เพื่อรับทราบการกำหนดปัญหาและความต้องการของสำนัก/ กอง ระดับใด รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลความต้องการของสำนัก/ กอง ระดับใด ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหาและความต้องการของสำนัก/ กองต่อที่ประชุมของสำนัก/ กองหรือที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด ตามลำดับ

1.2 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการจัดส่งรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา (กองแผน และงบประมาณ) ระดับใด รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง ระดับใด ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณของโครงการ/ กิจกรรมในสำนัก/ กอง ระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กอง เพื่อนำไปบรรจุในแผนพัฒนา ระดับใด ตามลำดับ

1.3 การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน/ ขอความร่วมมือจากสำนัก/ กอง ส่วนราชการอื่น และชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือโครงการ/ กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีตามแผนพัฒนา ระดับใด ตามลำดับ

1.4 การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด รองลงมา คือ ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/ กิจกรรมตามแผนพัฒนาต่อสำนัก/ กองที่เกี่ยวข้องใน ระดับใด และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือท่านมีส่วนร่วมในการทบทวน/ ปรับปรุง/ เพิ่มเติมแผนพัฒนา ระดับใด ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 เพศและอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัยเรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในภาพรวม พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปียังไม่ทั่วถึงหรือยังไม่ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับในแต่ละส่วนราชการเท่าที่ควร และระเบียบหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในบางด้าน จึงทำให้บุคลากรมีส่วนร่วมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาสนา บัวเกา (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี

เสาวนีย์ นรมาศย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว สมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว รัชณี พันธุ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว พนมพร โคตรลือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหาร ส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วม ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วน ตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมใน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาจากผลการศึกษาแล้วสามารถอภิปรายแยกในรายด้านได้ดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ พบว่า ระดับการมี ส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะหัวหน้าส่วนราชการของแต่ละสำนัก/ กอง มีการกำหนด หรือมอบหมายหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะว่าให้บุคลากรคนใดเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูล ความต้องการของสำนัก/ กอง และบุคลากรเองยังไม่กล้าที่จะนำเสนอ หรือแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับการกำหนดปัญหาและความต้องการมากนัก จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาสนา บัวเกา (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการ จัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี เสาวนีย์ นรมาศย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล โนนหมากแข้ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พนมพร โคตรลือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผล การศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

1.2 การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจนั้นผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเลือกโครงการ/ กิจกรรมของสำนัก/ กองจะต้องเป็นข้าราชการระดับหัวหน้าฝ่ายขึ้นไป จนถึงผู้อำนวยการสำนัก/ กอง จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เสาวนีย์ นรมาศย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และสมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี และรัชณี พันธุ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

1.3 การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมในด้านนี้เกี่ยวข้องโดยตรงกับบุคลากรทุกระดับในแต่ละส่วนราชการ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมาเป็นลำดับแรกและอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เสาวนีย์ นรมาศย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอ วัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และสมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

1.4 การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะระเบียบหรือข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีในด้านนี้ ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับในแต่ละส่วนราชการ จึงทำให้การมีส่วนร่วมในด้านนี้มีค่าเฉลี่ยมาเป็นลำดับสุดท้ายและอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ สมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว พนมพร โคตรลือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล วัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอธัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง และพบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี เสาวนีย์ นรมาศย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และรัชณี พันธุ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับน้อย

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

2.1 เพศและอายุของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนั้นเป็นการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับราชการซึ่งไม่จำกัดในด้านเพศและอายุ จึงทำให้บุคลากรที่มีเพศและอายุที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พนมพร โคตรลือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เพศและอายุของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า ไม่สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของ เสาวนีย์ นรมาตย์ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า เพศและอายุของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2.2 ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าระเบียบหรือข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า การมีส่วนร่วมในบางด้านต้องเป็นระดับหัวหน้าส่วนราชการ หรือข้าราชการที่เกี่ยวข้องเท่านั้น จึงทำให้ไม่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกระดับของแต่ละส่วนราชการ จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าตำแหน่งของบุคลากรจะเป็นสิ่งที่กำหนดที่สำคัญว่าใครมีส่วนร่วมในด้านใดได้บ้าง และยังส่งผลกระทบต่อระดับการศึกษาและรายได้ของบุคลากรด้วยเช่นกัน จึงทำให้บุคลากรที่มีระดับการศึกษา ตำแหน่งและรายได้ที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ เตือนใจ ยืนยงชาติ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี สมบัติ ภูสง่า (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว และรัชณี พันธุ (2556) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผลการศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และพบว่า ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วาสนา บัวเกา (2551) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี พนมพร โคตรลือไชย (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว และอุไรวรรณ รสแก่น (2558) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ซึ่งผล

การศึกษาพบว่า ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และรายได้ของกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมที่ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีมากยิ่งขึ้น ดังนี้

1. กองแผนและงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นส่วนราชการหลักที่มีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ควรจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีแก่บุคลากรขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทุกส่วนราชการอย่างน้อยปีงบประมาณละ 1 ครั้ง

2. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกส่วนราชการเข้าไปมีส่วนร่วมในการทบทวน ปรับปรุง และเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

3. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีซึ่งเป็นหัวหน้าส่วนราชการสูงสุดฝ่ายข้าราชการประจำ ควรเสนอต่อกระทรวงมหาดไทยโดยผ่านกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้มีการปรับปรุง แก้ไข ระเบียบกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเข้าราชการ พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป เข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีได้ทุกขั้นตอน โดยอาจจะเพิ่มสัดส่วนของพนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปในคณะกรรมการต่าง ๆ ตามระเบียบที่เกี่ยวข้องในสัดส่วนที่เหมาะสมหรือใกล้เคียงกับสัดส่วนของข้าราชการ

4. หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทุกส่วนราชการควรเปิดโอกาสและส่งเสริมให้พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไปเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีให้มากยิ่งขึ้น

5. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีให้มากยิ่งขึ้น

6. องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีควรส่งเสริมให้บุคลากรที่มีรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาทเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีให้มากยิ่งขึ้น

7. หัวหน้าส่วนราชการในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีทุกส่วนราชการควรส่งเสริมให้บุคลากรของตนทุกระดับเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยและความต้องการของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในเชิงลึกเพื่อนำผลการศึกษาไปสู่การปรับปรุง แก้ไข และส่งเสริมให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรีเพิ่มมากขึ้น

บรรณานุกรม

- กาญจนา สวายพล. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลละหานทราย อำเภอละหานทราย จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2545). การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. ม.ท.ป. _____ . (2550). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.
- _____. (2553). ธรรมชาติของท้องถิ่น: ว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อบปี้.
- ชาลิสานา เมืองรักษ์. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลนาตาล อำเภอนาคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชิต นิลพานิช และกุลชน ธนาพงศธร. (2532). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท. ในเอกสารการสอนชุดวิชาความรู้ทั่วไปสำหรับการพัฒนาระดับตำบล หมู่บ้าน (พิมพ์ครั้งที่ 3). นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เดือนใจ ยืนยงชาติ. (2556). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2546). ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่ (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: พิมพ์อักษร.
- นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. (2546). การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐานเทคนิคและกรณีตัวอย่าง. กรุงเทพฯ: 598 Print.
- นรินทร์ จงวุฒิเวศย์. (2527). กลวิธีแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนาชุมชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภณาการพิมพ์.

- พนมพร โคตรลือไชย. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2552. (2552, 13 พฤศจิกายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 126. ตอนที่ 85 ก. หน้า 10
- พิมพ์งา เฟ็งนาเรนทร์. (2554). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการผลงานวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรีเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ 60 ปี.
- เพ็ญประภา สติธรรมย์. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลโนนแดง อำเภอโนนแดง จังหวัดบุรีรัมย์*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ไพฑูรย์ โพธิสว่าง. (2556). *การทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ หลักการ วิธีปฏิบัติ สถิติ และคอมพิวเตอร์ (E-Book)*. ชลบุรี: ฝ่ายนวัตกรรมการเรียนการสอน สำนักคอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพรัตน์ เตชะรินทร์. (2527). *นโยบายและกลวิธีการมีส่วนร่วมของชุมชนในยุทธศาสตร์การพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สักดิ์โสภากาการพิมพ์.
- ยุพาพร รูปงาม. (2545). *การมีส่วนร่วมของข้าราชการสำนักงบประมาณในการปฏิรูประบบราชการ*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม, คณะพัฒนาสังคม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559. (2559, 28 กันยายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 133. ตอนพิเศษ 218 ง. หน้า 3-7.
- รัชณี พันธู. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งมหาเจริญ อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134. ตอนที่ 40 ก. หน้า 74-75.

- วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. (2531). *การพัฒนาชนบทไทย*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วาสนา บัวเกา. (2551). *การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนนทบุรี*. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วิญญู อังคนารักษ์. (2549). *แนวความคิดในการกระจายอำนาจปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: แสงจันทร์การพิมพ์.
- วิศิษฐ์ ทวีเศรษฐ และสุขุม นวลสกุล. (2542). *การเมืองและการปกครองไทย* (พิมพ์ครั้งที่ 14). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมบัติ กุสง่า. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี: ศึกษากรณี องค์การบริหารส่วนตำบลหนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สุริยะ หินเมืองเก่า. (2556). *การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- เสาวนีย์ นรมาศย์. (2556). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลโนนหมากเค็ง อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2537). *ปัญหาและแนวโน้มเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ บริหารการศึกษา*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อคิน รพีพัฒน์. (2527). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย*. กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภณาการพิมพ์.
- องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี. (2559). *แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. 2561-2564) ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี*. ชลบุรี: องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี.
- อรทัย ก๊กผล. (2552). *คู่มือ คู่มือ การมีส่วนร่วมของประชาชนสำหรับนักบริหารท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- อุทัย หิรัญโต. (2523). *การปกครองท้องถิ่นไทย*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

อุไรวรรณ รสแก่น. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัฐประศาสน์ จังหวัดสระแก้ว*. งานนิพนธ์
รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการเมืองการปกครอง, คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์,
มหาวิทยาลัยบูรพา.

Chapin, F.S. (1997). *Social participation and social intelligence* (3rd ed). New York: Longman.

Cohen, J.M., & Uphoff, N.T. (1977). *Rural development participation: Concept and measures for project design implementation and evolution rural development committee center for international studies*. New York: Longman.

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะทราบระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา
2. คำตอบทุกคำตอบ ข้อมูลทุกอย่างในแบบสอบถามนี้ ผู้ศึกษาค้นคว้าจะถือเป็นความลับ
3. กรุณาตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อความถูกต้องของผลการศึกษา
4. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
5. ผู้ศึกษาค้นคว้าขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เทพระทาน ชมบัว

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง: โปรดกาเครื่องหมาย / ลงใน ที่ตรงกับข้อมูลส่วนตัวของท่านมากที่สุด

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง
2. อายุ 1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 31-35 ปี
 3. 36-40 ปี 4. 41-45 ปี
 5. 46-50 ปี 6. 51 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา 1. ต่ำกว่าปริญญาตรี 2. ปริญญาตรี
 3. สูงกว่าปริญญาตรี
4. ตำแหน่ง 1. ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
 2. พนักงานจ้างตามภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
 3. พนักงานจ้างทั่วไปขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
5. รายได้/เดือน 1. น้อยกว่า 10,000 บาท 2. 10,001-15,000 บาท
 3. 15,001-20,000 บาท 4. 20,001-25,000 บาท
 5. 25,001-30,000 บาท 6. 30,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของบุคลากรองค์การบริหารส่วน
จังหวัดชลบุรีในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี
คำชี้แจง: โปรดอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียดแล้วกรณกาเครื่องหมาย / ลงในช่องว่างที่
ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	การมีส่วนร่วมในด้านการคิดกำหนดปัญหาและความต้องการ					
	ท่านมีส่วนร่วมในการประชุมของสำนัก/กอง เพื่อรับทราบการกำหนดปัญหาและความต้องการของสำนัก/กอง ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูล ปัญหาและความต้องการของสำนัก/กองต่อที่ประชุมของสำนัก/กองหรือที่ประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดเตรียมข้อมูลความต้องการของสำนัก/กอง ระดับใด					
2.	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น ระดับใด					
3.	การมีส่วนร่วมในด้านการตัดสินใจและวางแผนพัฒนา					
	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์และรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมในสำนัก/กอง ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงบประมาณของโครงการ/กิจกรรมในสำนัก/กอง ระดับใด					
	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกโครงการ/กิจกรรมของสำนัก/กองเพื่อนำไปบรรจุในแผนพัฒนา ระดับใด					

ข้อ	ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
8.	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดส่งรายละเอียดของโครงการ/กิจกรรมของสำนัก/กองให้แก่ส่วนราชการที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา (กองแผนและงบประมาณ) ระดับใด					
9.	การมีส่วนร่วมในด้านการนำไปปฏิบัติ ท่านมีส่วนร่วมในการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด					
10.	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วม โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด					
11.	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงาน/ขอความร่วมมือจากสำนัก/กอง ส่วนราชการอื่น และชุมชน เพื่อให้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด					
12.	ท่านมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือ โครงการ/กิจกรรมต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามแผนพัฒนา ระดับใด					
13.	การมีส่วนร่วมในด้านการติดตามประเมินผล ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด					
14.	ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามความก้าวหน้าของโครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ระดับใด					
15.	ท่านมีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็น ปัญหาอุปสรรคที่ได้จากการติดตามประเมินผลการดำเนินการ โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนา ต่อสำนัก/กองที่เกี่ยวข้องในระดับใด					
16.	ท่านมีส่วนร่วมในการทบทวน/ปรับปรุง/เพิ่มเติมแผนพัฒนา ระดับใด					

ขอขอบคุณในความร่วมมือของท่านเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้